

I. Základné údaje o navrhovateľovi

1. **Názov**
Archeopark Liptov o.z.
2. **Identifikačné číslo**
42389160
3. **Sídlo**
Nám.Slobody 1859/5, 034 01 Ružomberok
4. **Oznámenie oprávneného zástupcu navrhovateľa:**
PhDr. Vít'azoslav Struhár, predseda správnej rady, Archeopark Liptov o.z., Nám.Slobody 1859/5, 034 01 Ružomberok, tel: 0917 213 999, email: info@archeoparkliptovia.sk
5. **Kontaktná osoba, od ktorej možno dostať relevantné informácie o navrhovanej činnosti, a miesto na konzultácie:**
PhDr. Vít'azoslav Struhár, predseda správnej rady, Archeopark Liptov o.z., Nám.Slobody 1859/5, 034 01 Ružomberok, tel: 0917 213 999, email: info@archeoparkliptovia.sk

Ing. Peter Marett, Marett Projekt, J.Ľatliaka 1782, 026 01 Dolný Kubín, tel: 0905 509 254, email: marettprojekt@marettprojekt.sk

II. Základné údaje o navrhovanej činnosti

1. **Názov**
Archeopark Liptovia – projekt živej pravekej osady na úpäť Nízkyh Tatier
2. **Účel**
Vybudovanie areálu (open air museum) v ktorom budú rekonštruované repliky pravekých objektov (domčeky, chlievy, sýpky, dielne, prístrešky – tzv. scénické stavby), budú sa tu nachádzať jednoduché políčka na pestovanie plodín a v ohradách chovať zvieratá. V areáli budú prebiehať rôzne aktivity, workshopy, semináre a prednášky pre školy, tvorivé dielne a náučné prezentácie. Cieľom je priblížiť verejnosti život našich pravekých predkov. Projekt je zameraný na širokú verejnosť a jeho zámerom je zvýšiť turistický záujem o túto časť Liptova, prezentovať kultúrne a prírodné dedičstvo, históriu a tradície regiónu aj Slovenska, prepojiť teóriu a prax vzdelávacieho procesu na všetkých typoch škôl. Popri scénických stavbách, ktoré tvoria kolorit areálu budú sa postupne budovať aj logistické stavby, aby bol zabezpečený plynulý chod tohto areálu počas celého roku.
3. **Užívateľ**
Archeopark Liptov o.z., Nám.Slobody 1859/5, 034 01 Ružomberok
ArcheológiaSK s.r.o., Mostová 1346/31, 034 01 Ružomberok
4. **Charakter navrhovanej činnosti**
V zmysle zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov je realizácia akcie navrhovaná ako nová činnosť. V zmysle prílohy č. 8 zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov je navrhovaná činnosť zaradená nasledovne:
- kap. č. 14 Účelové zariadenia pre šport, rekreáciu a cestovný ruch, položka č. 4. Tematické parky v časti B – zisťovacie konanie (bez limitu)
- kap. č. 14, položka .5 Športové a rekreačné areály vrátane trvalých kempingov a karavánových miest neuvedené v položkách č. 1–4 v časti B – zisťovacie konanie (mimo zastavaného územia od 5 000 m²)

5. Umiestnenie navrhovanej činnosti

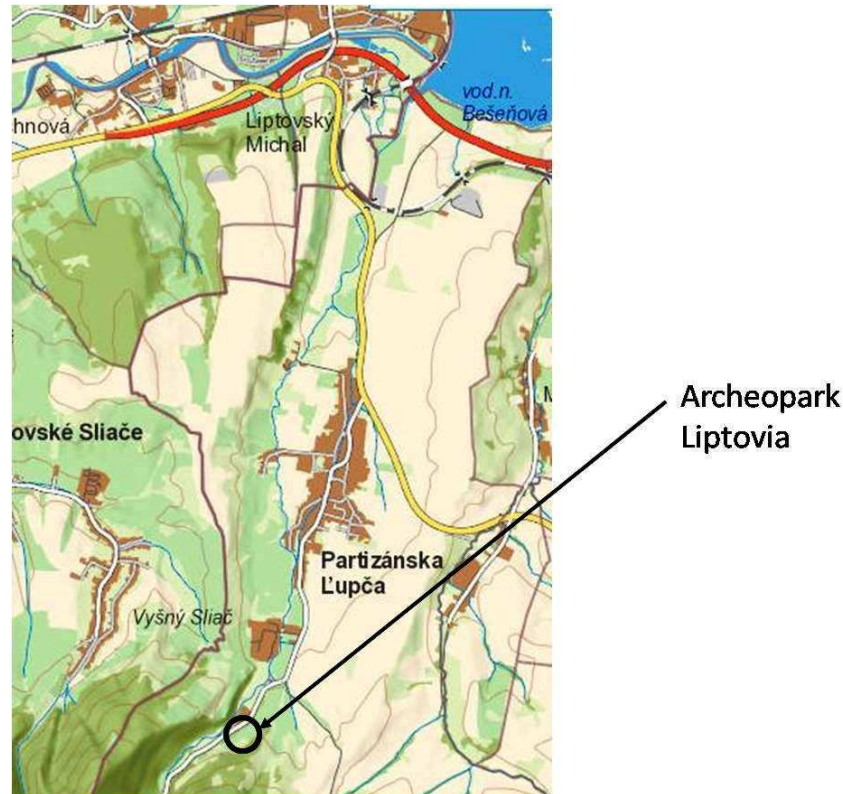
Kraj: Žilinský

Okres: Liptovský Mikuláš

Katastrálne územie: Partizánska Ľupča

Parc. č.: 2676/30, 2676/31, 2677

6. Prehľadná situácia umiestnenia navrhovanej činnosti v mierke 1 : 50 000

7. Termín začatia a ukončenia výstavby a prevádzky navrhovanej činnosti

I. etapa: V roku 2015 sa začali prípravné práce spočívajúce v úprave a oplotení pozemku, vyčistení od náletových drevín a zabezpečení materiálu (drevo). V roku 2016 sa predpokladá konštrukcia scénických stavieb a ich umiestnenie v areáli, realizovať sa tu budú workshopy, tvorivé dielne a letné pobyty študentov viacerých vedných odborov. V roku 2017 chceme vytvoriť na pozemku podmienky na ustajnenie malého počtu zvierat – ovce, kozy, prasatá, hovädzí dobytok (cca do 20 ks) a začať budovať logistiku – siete (elektrická prípojka, voda, odpad, logistická budova, sociálne zariadenie, pokladňa, skladové priestory, bufet). Otvorenie areálu pre verejnosť predpokladáme v lete roku 2017. Celková plocha na ktorej sa realizuje prvá etapa je cca 1,7 ha.

II. etapa: 2016-2020 – dobudovanie logistickej výbavy I. etapa a výstavba ubytovacieho zariadenia – neolitický dom, parkovacie plochy, prednášková miestnosť, reštauračné zariadenie. Celková plocha tejto etapy zahŕňa cca 1,18 ha. V rámci tejto fázy sa budú riešiť aj obory pre zvieratá, prípadne chov zvierat, prístrešky pre ich celoročné ustajnenie, výsadba drevín (ovocné stromy, ozdobná zeleň).

8. Stručný opis technického a technologického riešenia

Navrhovaná činnosť – repliky pravekých objektov je riešená podľa §56 písm.d) Zákona č.50/1976 o územnom plánovaní a stavebnom poriadku, ako aj v metodického usmernení: „Posudzovanie scénických stavieb pre film a televíziu pre účely konaní pre film a televíziu“, ktorý vydal Odbor štátnej stavebnej správy v Bratislave dňa 19.12.2005. Podľa stavebného zákona sa v týchto prípadoch nejedná o stavby v zmysle stavebného zákona. Jedná sa o technologicky jednoduché drevené konštrukcie prekryté spravidla drevenou, rákosovou, alebo inou organickou strechou s drevenými stenami, alebo stenami z hliny, prípadne prúti. Pri realizácii týchto scénických stavieb sa používajú iba prírodné materiály a postupy v súlade s historickými dokladmi s ohľadom na prirodzený

ráz krajiny a lokality. Ostatné stavby, ktoré pozostávajú z logistických objektov I. aj II. etapy, ubytovacích zariadení, sietí a prípojok a stavieb s pevnými základmi budú realizované v súlade so zákonom č.50/1976 o územnom plánovaní a stavebnom poriadku. V rámci úpravy pozemku areálu archeoparku sa realizujú v prvej etape iba minimálne zásahy – kosenie, odplevelenie, odstránenie náletových drevín a kalamitného dreva. Prístupová obslužná komunikácia k areálu archeoparku je riešená trasovaním cez pozemok č. 2678/3. S odstavňými parkovacími plochami sa ráta v priestore prednej časti pozemku č. 2676/30. Plánovaných je tu 162 parkovacích miest. S parkovaním autobusov a áut v prípade nárazových akcií sa ráta na pozemku 2657/2 ktorý patrí Lesnému komposesorátu v Partizánskej Ľupči a na pozemku č. 2657/16 ktorý patrí obci Partizánska Ľupča.

Scénické stavby I. etapy pozostávajú z:

1. Paleolitický stanový príbytok – ľahká stanová konštrukcia
2. Príbytok šamana - ľahká stanová konštrukcia
3. Neolitický dom – kolový objekt so stenami z prútia a hlineného náteru, sedlová strecha z rákosu
4. Neolitická chata – zrubový objekt so sedlovou slamenou strechou
5. Neolitická sýpka – prútená konštrukcia s hlineným omazom
6. Eneolitický dlhý dom – objekt kolovej konštrukcie s prútenými stenami a hlineným výmazom, rákosová strecha
7. Zrub z doby bronzovej – konštrukcia na prahovom ráme, zrubová konštrukcia stien, strecha z dreveného šindľa
8. Zásobnicová jama – napodobenina jamy s prekrytím rákosovou krytinou
9. Metalurgická dielňa z doby bronzovej – kolový prístrešok s organickou strechou
10. Hliník – zásobňa hliny s prístreškom
11. Tkáčska dielňa z doby halštatskej – dom s kolovou konštrukciou, hlinenými stenami a rákosovou strechou
12. Studňa z doby železnej – replika zrubového obkladu studne
13. Keltská chata - dom s kolovou konštrukciou, hlinenými stenami a rákosovou strechou
14. Keltská mincovnícka dielňa – kolový prístrešok so strechou z drevenej guľatiny
15. Germánska keramická pec a hrnčiarska dielňa – kolový prístrešok s organickou strechou
16. Replika kniežacej mohyly z doby bronzovej – drevený laminátový skelet, vegetačný kryt, hlinený výmaz stien
17. Vstupná brána a opevnenie z doby bronzovej – konštrukcia zrubového charakteru
18. Neolitický rondel – kolová sústava v kruhovom usporiadaní
19. Germánsky dom – kolová stavba s hlinenými stenami a strechou zo slamy
20. Vyhlídková vežička – drevená konštrukcia vyhlídky zakomponovaná do čiastočne spíleného kmeňa stromu

Logistické stavby I. etapy pozostávajú z:

1. Pokladne – betónový podklad, jednoduchá stavba s drevenými stenami, alebo so stenami tzv. cordwood systému (drevené polienka v kombinácii s maltovým pojivom), šindľová strecha
2. Dielňa – zrubová 2 poschodová konštrukcia so sedlovou strechou
3. Kancelária – betónový podklad, alebo betónové stojky, trámová nosná konštrukcia, konštrukcia stien s tzv. cordwood technikou, rákosová, alebo slamená strecha.
4. Bufet – kolová stavba s hlinenou dlážkou, hlinené steny, drevená strecha
5. Výčap - zrubová stavba so šindľovou strechou
6. Kuchynka/ pec - zrubový objekt s drevenou strechou
7. Prístrešok – kolová stavba s prestrešením z guľatiny
8. WC – tzv. cordwood stavba s organickou strechou

Logistické stavby II. etapy pozostávajú z:

1. Budova reštaurácie – drevená skeletová konštrukcia s organickou strechou. Strešnú konštrukciu tohto objektu tvorí drevený krov v tvare poglobule spevnený lepenými drevenými nosníkmi.
2. Ubytovacie zariadenie – 2 poschodový neolitický dom s kapacitou cca 50 lôžok, drevená kolová konštrukcia, steny z tehál, hlinený omaz
3. Konferenčná miestnosť – zatiaľ bez finálnej podoby
4. Terapeutická miestnosť na apiterapiu – liečenie vdychovaním vzduchu obohateného o včelie výlučky: zrubový objekt so sedlovou strechou

5. Sklad – stavba cordwood technikou s organickou strechou
6. Prístupová cesta a úpravy pozemku

Zásobovanie elektrickou energiou

Napojenie areálu na zdroj elektrickej energie sa navrhuje z NN rozvádzača trafostanice umiestnenej v areáli spracovateľského závodu Lesného komposesorátu Partizánska Ľupča, ktorá sa nachádza cca 150m západne od hranice areálu. Zatiaľ nie je stanovený výkonnostný odber. Potreba elektrickej energie sa vzťahuje na zásuvky, elektrospotrebiče, reštauráciu, vzduchotechnické zariadenia, prevádzku vykurovacích zariadení, ČOV, osvetlenie a zásuvkové rozvody. Súčasťou riešenia je aj vonkajšie osvetlenie areálu.

Vykurovanie

Vykurovanie jednotlivých logistických objektov bude riešené vlastnými vykurovacími zariadeniami objektov (krby, pece, elektrické vykurovanie).

Zásobovanie pitnou vodou

Zásobovanie areálu pitnou vodou bude riešené vlastnou hlbinnou studňou s čerpadlom, ktoré bude rozvádzať vodu cez podzemné potrubie do jednotlivých logistických objektov.

Likvidácia odpadových vôd

Splaškové vody vyprodukované z objektov logistickej budú odvádzané do vlastnej ČOV, ktorá je súčasťou navrhovanej činnosti. Jedná sa o splaškové vody zo sociálnych zariadení a kuchyne, logistickej budovy, bufetu a kuchynky, ako aj z neskoršej reštaurácie. Prečistené vody z ČOV budú odvedené do recipientu Ľupčianka. Dažďové vody zo striech logistických budov budú odvedené do podlažia, resp. umelo vybudovaného ekologického jazierka

9. Zdôvodnenie potreby navrhovanej činnosti v danej lokalite

Liptov patrí k turisticky atraktívnym regiónom Slovenska, s návštevnosťou na úrovni viac ako milióna turistov ročne. Lokalita sa nachádza cca 7 km od známeho akvaparku v Bešeňovej. Región podhoria Magurky má historickú tradíciu v ťažbe kovov najneskôr od vrcholného stredoveku, samotná Partizánska Ľupča bola osídlená už od doby bronzovej (cca 1000 pred Kristom). V tomto mieste je možné tak skĺbiť požiadavky na prezentáciu prírodného, kultúrneho aj historického a archeologického dedičstva. Na lokalitu je dobrý prístup, nachádza sa v trase cesty 3. triedy do Ľupčianskej doliny s prechodom na Železnô a do Liptovskej Lúžnej, kde sa napája na štátnu cestu Ružomberok – Banská Bystrica. V Liptovskej Lúžnej je novo-otvorený relaxačný wellness areál Gothál, ktorý poskytuje zázemie neďalekému turisticko-lyžiarskemu areálu Donovaly. V bezprostrednej blízkosti pozemku je tiež naplánovaná výstavba wellness areálu Atladia, ktorý bude využívať geotermálnu energiu. Lokalita poskytuje vhodné prostredie na realizáciu takéhoto zámeru. Zároveň je možné projekt Archeoparku Liptovia zosúladiť s koncepciou regionálneho, národného aj medzinárodného rozvoja:

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja pre roky 2014-2020
- Program rozvoja vidieka 2014 – 2020
- Program cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Poľsko - Slovensko 2014-2020
- Program cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Česká republika - Slovensko 2014-2020
- Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020
- Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky
- Integrovaný regionálny operačný program 2014 - 2020 (IROP)
- Východiska stratégie rozvoja kultúry a kreatívneho priemyslu v Slovenskej republike
- Integrovaná stratégia rozvoja územia Stredný Liptov (plán vzniku Miestnej akčnej skupiny Stredný Liptov)

10. Celkové náklady

Predpokladané celkové náklady realizácie navrhovanej činnosti predstavujú v I. etape cca 130.000 EUR. Druhá etapa zatiaľ nie je rozpočtovaná.

11. Dotknutá obec

Partizánska Ľupča

12. Dotknutý samosprávny kraj - Žilinský samosprávny kraj

13. Dotknuté orgány

- Obvodný úrad životného prostredia Liptovský Mikuláš
- Krajský úrad životného prostredia v Žiline
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Liptovskom Mikuláši
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru Liptovský Mikuláš
- Obvodný úrad, Odbor krízového riadenia, Liptovský Mikuláš
- Obvodný úrad pre cestnú dopravu a pozemné komunikácie Liptovský Mikuláš
- Obvodný pozemkový úrad Liptovský Mikuláš
- Štátna ochrana prírody SR, Správa NP Nízke Tatry, Banská Bystrica
- Okresný úrad v Liptovskom Mikuláši – pozemkový a lesný odbor

14. Povoľujúci orgán

Obec Partizánska Ľupča
Obvodný úrad životného prostredia v Liptovskom Mikuláši
Krajský úrad životného prostredia v Žiline

15. Rezortný orgán

Ministerstvo dopravy, pôšt a telekomunikácií Slovenskej republiky (parkovacie plochy)
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (účelové zariadenia pre šport, rekreáciu a cestovný ruch)
Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (účelové zariadenia pre šport, rekreáciu a cestovný ruch)

16. Druh požadovaného povolenia navrhovanej činnosti podľa osobitných predpisov

Posúdenie projektu pre potreby zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov

17. Vyjadrenie o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti presahujúcich štátne hranice

Navrhovaná činnosť nepatrí medzi činnosti, ktoré podliehajú povinnej medzinárodnej posudzovaniu z hľadiska ich vplyvov, uvedené v prílohe č. 13 zákona NR SR č. 24/2006. Vzhľadom na umiestnenie, charakter a rozsah navrhovanej činnosti sa vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice nepredpokladajú.

III. Základné informácie o súčasnom stave životného prostredia dotknutého územia¹

1. Charakteristika prírodného prostredia.

1.1. Vymedzenie územia

Navrhovaná činnosť je situovaná v juhozápadnej časti Liptovskej kotliny, na juh od obce Partizánska Ľupča. Lokalita sa nachádza na východnej strane komunikácie vedúcej do Ľupčianskej doliny. Charakteristika prírodných pomerov je spracovaná na jednotku Liptovskej kotliny so zameraním na jej priamo dotknutú časť.

1.2. Geologické pomery

V rámci regionálneho geologického členenia Západných Karpát (Vass, 1988) je dotknuté územie zaradené v jednotke vnútrokarpatský paleogén, 8 C Liptovská kotlina. Liptovská kotlina tvorí vnútrohorskú depresiu v pásme vnútorných Západných Karpát. Jej obmedzenie voči okolitým jadrovým pohoriam je tektonické (okrajové zlomy). Kotlina je vyplnená paleogénnymi sedimentmi podtatranskej skupiny hrubými od cca 100 m do

¹ Vzhľadom na to, že parcely na ktorých sa realizuje projekt boli pôvodne súčasťou celku, ktorý sa už posudzoval v zmysle zákona č.24/2006 NRSR a nachádzali sa vo vlastníctve spoločnosti Atladia a.s. so sídlom v Partizánskej Ľupči 88, 032 15, je táto kapitola doslovne citovaná zo zámeru „Atladia wellness areál“, ktorý bol vypracovaný v júni r. 2011 a nachádza sa v databáze Enviroportálu, ktorá je dostupná na internete. Autorské práva k danej kapitole vlastní spoločnosť Atladia a.s. so sídlom v Partizánskej Ľupči 88, 032 15 a Z & M Consult, RNDr. Mária Zuskinová, 034 95 Likavka 276.

cca 2 200 m. Litologicky sú paleogénne sedimenty reprezentované flyšovými súvrstviami, t.j. striedaním fľovcov, resp. íľovitých bridlíc a pieskovcov, na báze súvrstvia sa nachádzajú bazálne klastiká (zlepence, brekcie). V záujmovom území sa vyskytuje hutianske súvrstvie a borovské súvrstvie. Geologické pomery vlastnej lokality sú charakterizované mezozoickými vrstvami chočského a krížňanského príkrovu v podloží. Chočský príkrov je superpozične vyššia tektonická jednotka a zastupujú ho iba triasové horniny s maximálnou hrúbkou okolo 800 – 1 000 m, hlavne vápence, dolomity, menej íľovité bridlice, pieskovce – lunzské vrstvy. Vystupuje na povrch západne od

záujmového územia. Krížňanský príkrov je superpozične nižšia tektonická jednotka a tvorí ho komplex triasových až spodnokriedových hornín ako sú íľovité bridlice, kremence, vápence, dolomity, detritické, slienité vápence, pieskovce, s maximálnou hrúbkou okolo 1 500 m. Horniny, ktoré budujú chočský a krížňanský príkrov, vystupujú na povrch v širšom okolí záujmového územia smerom k hrebeňu Nízkyh Tatier. Najnižšia tektonická jednotka, ktorá v podloží paleogénu priamo nevystupuje, je obalová jednotka – tatrikum na kontakte s kryštalinikom. Jej geologická stavba je podobná stavbe krížňanského príkrovu. Podľa inžiniersko-geologickej rajonizácie patrí priamo dotknuté územie do rajónu flyšoidných hornín.

1.3. Geomorfologické pomery

V zmysle geomorfologického členenia Slovenska patrí predmetné územie do Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty, subprovincie Vnútorne západné Karpaty. V rámci Fatransko-tatranskej oblasti patria do celku Podtatranská kotlina a podcelku Liptovská kotlina, časti Liptovské nivy. Geomorfologické pomery západnej časti Liptovskej kotliny charakterizujú predovšetkým dva typy eróznodenudačného reliéfu: reliéf kotlinových pahorkatín a reliéf pedimentových podvrchovín a pahorkatín; na nive Váhu je vyvinutý reliéf rovín a nív. Morfoštruktúry prevládajú negatívne - priekopové prepadliny a depresie kotlin. Vlastná lokalita je situovaná v reliéfe kotlinových pahorkatín, tvar reliéfu patrí do úvalinovitých dolín a úvalín kotlin a brázd.. Terén sa mierne zvažuje smerom na sever. Nadmorská výška územia dotknutého navrhovanou činnosťou je okolo 600 m n. m.

1.4. Klimatické pomery

Širšie územie Liptovskej kotliny leží na rozhraní chladnej a teplej klimatickej oblasti. Dotknuté územie patrí v rámci teplej oblasti do mierne teplého, vlhkého kotlinového okrsku, s chladnou až studenou zimou s júlovým priemerom teplôt nad 16 °C. Klímu charakterizuje priemerná ročná teplota vzduchu 6 až 7 °C a priemerná teplota vzduchu v januári -4 až -5 °C. Najchladnejším mesiacom roka je január, najteplejším júl. Ročné úhrny zrážok dosahujú v najnižšej časti kotliny priemerne 600 – 700 mm, v januári je priemerný úhrn zrážok 30 – 40 mm, v júli 60 – 80 mm. Počet dní so snehovou pokrývkou je 60 - 80. Z hľadiska zaťaženia prízemnými inverziami patrí územie k priemerne inverzným polohám. Ide o kotlinu s vysokým výskytom hmiel (40 - 50 dní ročne). V dotknutom území prevláda západné a severozápadné prúdenie, rýchlosť vetra dosahuje priemerne 2 m/s.

1.5. Hydrologické a hydrogeologické pomery

Dotknuté územie patrí do hydrogeologického regiónu paleogén a kvartér západnej a strednej časti Liptovskej kotliny. Hydrogeologické pomery charakterizujú z hľadiska litológie pieskovce a fľovce a kvantitatívne mierna prietočnosť a hydrogeologická produktivita. Určujúcim typom je medzizrnová priepustnosť. Územie je súčasťou Stredohorskej oblasti so snehovo-dažďovým typom režimu odtoku, pre ktorý je charakteristické maximum priemerného mesačného prietoku v máji, minimum v mesiaci január - február, vysoká vodnatosť v období apríl – jún. Dotknuté územie patrí do povodia Váhu, základného povodia 4-21-02. Kostru riečnej siete tvorí rieka Váh a jej väčšie prítoky. Priamo dotknuté územie odvodňuje vodný tok Lupčianka, t.j. ľavostranný prítok Váhu. Územie Liptovskej kotliny je v dôsledku svojej geologickej stavby a výrazného pôsobenia tektoniky významnou oblasťou z hľadiska výskytu minerálnych a termálnych vôd s priemernou geotermálnou aktivitou. V širšom okolí dotknutej lokality sa nachádzajú prirodzené vývery minerálnych a termálnych vôd v Lúčkach a Bešeňovej. Odbery termálnych a minerálnych vôd sú realizované aj geotermálnymi vrtmi. Hlavnou štruktúrou geotermálnych vôd je hydrogeologická štruktúra Krížňanského príkrovu. Predpokladá sa, že Krížňanský príkrov tvorí v hlbšej stavbe Liptovskej kotliny relatívne súvislé teleso ako jeden rezervoár geotermálnych vôd. Z hydrogeotermálnych štruktúr Krížňanského príkrovu je najlepšie preskúmaná bešeňovská elevácia, ktorá pokračuje až na záujmové územie. Ide o priečnu eleváciu severojužného smeru. Je to otvorená hydrogeologická štruktúra, s infiltračnou oblasťou na severných svahoch Nízkyh Tatier, tranzitno - akumuláčnou oblasťou

a výverovou oblasťou v priestore Bešeňovej. Bešeňovská elevácia je ohraničená z východu a západu severo-južnými zlomami, geotermálne vody prenikajú na povrch cez nepriepustné triasové vápence chočského príkrovu po zlomoch, dôsledkom sú prirodzené vývery v oblasti Bešeňovej. Predpokladá sa, že v riešenom území sú na triasové karbonáty Krížňanského príkrovu hrubé 500-600 metrov v hĺbke 1600-2000 metrov viazané vody s teplotou cca 50-60°C, so zložením Ca-Mg-HCO₃-SO₄ alebo CaMg-SO₄-HCO₃ a mineralizáciou 3-5g/l.

1.6. Pôdne pomery

Prevládajúcim pôdnym typom v Liptovskej kotline sú kambizeme a rendziny, na nive Váhu fluvizeme. Pre užší dotknutý priestor je charakteristické zastúpenie typu: fluvizeme kultizemné, sprievodné fluvizeme glejové, modálne a kultizemné ľahké; z nekarbonátových aluviálnych sedimentov, a kambizeme pseudoglejové nasýtené, sprievodné pseudogleje modálne a kultizemné, lokálne gleje, zo zvetralín rôznych hornín. Pre dotknuté územie je charakteristická veľká retenčná schopnosť, stredná priepustnosť a neutrálna alebo slabokyslá pôdna reakcia. Z hľadiska zrnitosti prevládajú hlinité až ílovito-hlinité pôdy neskeletnaté až slabokamenité. Z hľadiska bonity sú v Liptovskej kotline zastúpené málo produkčné poľnohospodárske pôdy, v bonitnej triede 7 - 9.

1.7. Biotopy a rastlinstvo

Podľa fyto geografického členenia (Futák in Mazúr et al., 1980) sa dotknuté územie nachádza v oblasti západokarpatskej flóry (*Carpatium occidentale*), obvod flóry vnútrokarpatských kotlín (*Intercarpaticum*), okres Podtatranské kotliny, podokres Liptovská kotlina. V rámci fyto geografickovegetačného členenia (Plesník in Miklós et al., 2002) patrí predmetné územie do ihličnatej zóny, okresu Liptovská kotlina. Z hľadiska potenciálnej prirodzenej vegetácie sú pre územie Liptovskej kotliny charakteristické zmiešané listnato-ihličnaté lesy v severných karpatských kotlinách; lokálne nátržníkové dubové lesy (*Potentillo albae-Quercion*); na nive Váhu a väčších prítokov jaseňovo-brestovo-dubové lesy v povodiach veľkých riek (*Ulmion*) a lokálne aj rašeliniská a prechodné vrchoviská. V širšom území kotliny sú zastúpené viaceré typy biotopov, prevažujú biotopy lúk a pasienkov, poľných kultúr, krovín a nelesnej drevinnej vegetácie, biotopy vodných tokov a vodných plôch. Ojedinele sú zachované lesné biotopy, vzácné aj biotopy mokradí, rašelinísk, prameňov a travertínových polí. Pôvodný prirodzený les sa v dotknutom území kotliny zachoval len vo fragmentoch (Ivachnovský luh, Turické dubiny, sprievodná vegetácia tokov); v prevažnej miere bol premenený na poľnohospodársku pôdu. Reálnu vegetáciu tvoria prevažne druhotné spoločenstvá. Na lokalite navrhovanej činnosti prevažuje biotop trávnych porastov, zastúpený je aj biotop krovín nadväzujúcich na drobný vodný tok a ruderalne biotopy (biotopy na opustených a nevyužívaných plochách). Nepriamo dotknutý ako recipient je aj vodný biotop Ľupčianky a jeho brehová vegetácia. Na východnom okraji lúky popri účelovej ceste je menšia mierne podmáčaná neobhospodávaná depresia, kde sa v trávnom spoločenstve uplatňujú aj vlhkomilnejšie druhy. Tu sa nachádzajú aj kroviny jednotlivito a v skupinách s druhmi trnka obyčajná (*Prunus spinosa*), hloh jednozemenný (*Crataegus monogyna*), vrba (*Salix* sp.) V severnej časti nadväzuje lúka na porast krovín a vzrastlých drevín viazaný na drobný vodný tok. V drevinnom zložení sa uplatňujú predovšetkým vrby (*Salix* sp.), ktoré dopĺňa javor mliečny (*Acer platanoides*), smrek obyčajný (*Picea abies*), baza čierna (*Sambucus nigra*), ruža šípová (*Rosa canina*) a i. Zo západnej strany lemujú lúku pás nelesného porastu s prevahou smreka obyčajného (*Picea abies*) a krovinami trnka obyčajná (*Prunus spinosa*), hloh jednozemenný (*Crataegus monogyna*), baza čierna (*Sambucus nigra*) a línia topoľa čierneho (*Populus nigra*). V okolí lokality smerom na juh pokračujú lúčne a pasienkové biotopy, na ktoré nadväzuje Vodný tok Ľupčianky má v dotknutom úseku charakter prirodzeného koryta, sprievodnú vegetáciu tvorí prerušovaný líniový porast so zastúpením drevín topoľ čierny (*Populus nigra*), jelša sivá (*Alnus incana*), vrba (*Salix* sp.), na ktorý nadväzuje zárast ruderalov okolo cesty. Drevinná vegetácia na brehoch dotknutého úseku toku Ľupčianky nemá charakter biotopu európskeho významu Ls1.3 Jaseňovo-jelšový podhorský lužný les (NATURA * 91EO), ktorý zodpovedá danému stanovištiu. Na lokalite nebol zistený výskyt vzácných a chránených druhov rastlín.

1.8. Živočíšstvo

V rámci členenia Slovenska na živočíšne regióny (Čepelák in Mazúr et al., 1980) dotknuté územie patrí do provincie Karpaty, oblasti Západné Karpaty, vonkajšieho obvodu a podtatranského okrsku. Podľa zoogeografického členenia pre terrestrický biocyklus Slovenska (Jedlička, Kalivodová in Miklós et al., 2002) je dotknuté územie súčasťou podkarpatského úseku v rámci provincie listnatých lesov; z hľadiska limnického biocyklu (Hensel, Krno in Miklós et al., 2002) patrí do hornovážskeho okresu pontokaspickej provincie.

Živočíšstvo v širšom dotknutom území je viazané na viaceré druhy biotopov. Prevažujú spoločenstvá polí a lúk viazané na trvalé trávne porasty a ornú pôdu, spoločenstvá vôd viazané na vodné toky a plochy, spoločenstvá krovín a medzí a synantropné zoocenózy ľudských sídiel. Lesné zoocenózy sú viazané na fragmenty lesných porastov a väčšie plochy nelesnej drevinnej vegetácie. Z hľadiska výškovej zonácie živočíšstva patrí riešené územie Liptovskej kotliny do podhorského – submontánneho stupňa, ktorý je zastúpený do nadmorskej výšky cca 800 až 850 m. V širšom území sú zastúpené viaceré druhy biotopov a živočíšnych spoločenstiev. Podhorský stupeň je tvorený predovšetkým poľnohospodárskou krajinou a kultúrnou stepou so zastúpením lúčnych a pasienkových zoocenóz, spoločenstiev krovín a medzí, vodných tokov a ľudských sídiel. Smerom do vyšších polôh na prechode kotliny do pohoria Nízke Tatry sú zastúpené aj lesné zoocenózy. Živočíšna zložka kotliny je ovplyvnená stupňom urbanizácie a intenzívneho hospodárenia. Zastúpené sú všetky skupiny živočíchov, vyskytujú sa aj druhy chránené podľa vyhlášky MŽP SR č. 24/2003 Z. z. Skupina rýb (*Pisces*) obýva podhorské vodné toky. Zastúpené je pstruhové pásmo s výskytom pstruha potočného (*Salmo trutta morpha fario*) a početným výskytom hlaváča pásoplutvého (*Cottus poecilopus*). Z triedy obojživelníkov sa v podhorskom pásme vyskytujú skokan hnedý (*Rana temporaria*), ropucha bradavičnatá (*Bufo bufo*), ropucha zelená (*Bufo viridis*), salamandra škvrnitá (*Salamandra salamandra*), mlok bodkovaný (*Triturus vulgaris*), mlok horský (*Triturus alpestris*). Na lokalitách s periodickými vodami nachádzame kunku žltobruchú (*Bombina variegata*). Z plazov medzi zastúpené druhy podhorského pásma môžeme zaradiť jaštericu krátkohlavú (*Lacerta agilis*), vretenicu severnú (*Vipera berus*), slepúcha lámavého (*Anguis fragilis*), užovku obojkovú (*Natrix natrix*). Hojne zastúpená je skupina vtákov. Biotopy tečúcich a stojatých vôd obýva kačica divá (*Anas platyrhynchos*), čajka smejjivá (*Larus ridibundus*), rybárik riečny (*Alcedo atthis*) a pod. Kultúrnu step podhorského pásma využívajú ako loviská viaceré druhy viazané na lesné, prípadne skalné biotopy napr. sokol myšiar (*Falco tinnunculus*), sokol s'ahovavý (*Falco peregrinus*), výr skalný (*Bubo bubo*), orol skalný (*Aquila chrysaetos*), krkavec čierny (*Corvus corax*), myšiak lesný (*Buteo buteo*), včelár lesný (*Pernis apivorus*), sokol lastovičiar (*Falco subbuteo*), jastrab lesný (*Accipiter gentilis*), jastrab krahulec (*Accipiter nisus*) a iné. Pre biotopy lúk a pasienkov sú typické druhy vrabec poľný (*Passer montanus*), škovránok poľný (*Alauda arvensis*), jarabica poľná (*Perdix perdix*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), pipíška chochlatá (*Galerida cristata*). V urbanizovaných priestoroch a ich okolí sa vyskytujú synantropné druhy napr. kavka tmavá (*Corvus monedula*), havran čierny (*Corvus frugilegus*), hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*), lastovička domová (*Hirundo rustica*), belorítka domová (*Delichon urbica*), bocian biely (*Ciconia ciconia*), vrabec domový (*Passer domesticus*). Cícačce sú zastúpené druhmi viazanými na biotopy kultúrnej stepi hraboš poľný (*Microtus arvalis*), ryšavka tmavopása (*Apodemus agrarius*), zajac poľný (*Lepus europaeus*) aj lesnými druhmi ako sú líška hrdzavá (*Vulpes vulpes*), jazvec lesný (*Meles meles*), jeleň lesný (*Cervus elaphus*), srnec hôrny (*Capreolus capreolus*), sviňa divá (*Sus scrofa*) a viaceré druhy netopierov. Prechodne môžu vyskytnúť aj veľké šelmy – medveď hnedý (*Ursus arctos*), vlk dravý (*Canis lupus*), ktoré trvalo obývajú lesné ekosystémy Nízkych Tatier. Podhorské toky, najmä v nižších úsekoch obýva vydra riečna (*Lutra lutra*). Hlavné migračné trasy suchozemských stavovcov spájajúce oblasť Nízkych Tatier a Chočských vrchov sú situované v západnejšej časti kotliny, kde to umožňuje krajinná štruktúra. V priestore realizácie zámeru na prechode lesných ekosystémov a otvorenej poľnohospodárskej krajiny prebieha plošná migrácia lesných druhov cicavcov, najmä za obživou, bez preferovania konkrétnych línií. Ide o bežné druhy raticovej zveri a malých šeliem, ojedinele nemožno vylúčiť aj pohyb veľkých šeliem. Vodný tok Ľupčianky poskytuje podmienky pre lokálnu migráciu ichtyofauny z rieky Váh. Popri toku možno očakávať potravnú migráciu vydry riečnej. Migračné trasy obojživelníkov nie sú v priamo riešenom území evidované. Vzhľadom na blízkosť obce a poľnohospodárskeho družstva sa predpokladá výskyt synantropných a hemisynantropných druhov.

1.9. Chránené územia

Lokalita dotknutá navrhovanou činnosťou sa v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov nachádza v území s druhým stupňom ochrany. Je súčasťou ochranného pásma NP Nízke Tatry. Hranica národného parku prebieha cca 5 km južne od navrhovanej lokality. V okolí lokality sa nenachádzajú vyhlásené ani navrhované maloplošné chránené územia národnej siete. Severozápadne cca 1 km od lokality sa nachádza prírodná rezervácia Sliačske travertíny so 4. stupňom ochrany vyhlásená na ochranu prameňa s výronom plynov (mofeta) a slatiny na vlhkých sintrových lúkach. Lokalita navrhovanej činnosti nezasahuje do území európskeho významu ani chránených vtáčích území. Najbližšie k lokalite vo vzdialenosti cca 1 km severozápadným smerom sa nachádza územie európskeho významu SKUEV0152 Sliačske travertíny, ktoré má obdobné vymedzenie ako prírodná rezervácia. Predmetom ochrany územia sú biotopy európskeho významu: 1340* Vnútrozemské slaniská a slané lúky, 3160 Prírodné dystrofné stojaté vody a 7230 Slatiny s vysokým obsahom báz a druhy európskeho významu kunka žltobruchá (*Bombina variegata*) a pimprlík mokradňný (*Vertigo*

angustior). Juhovýchodne cca 1,8 km od miesta navrhovanej činnosti je vymedzená hranica chráneného vtáčieho územia SKCHVU018 Nízke Tatry, a to jednej z dvoch samostatných lokalít CHVU nad obcou Liptovské Kľačany izolovaných od centrálnej časti vtáčieho územia. CHVU Nízke Tatry bolo vyhlásené na účel zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov orla skalného, tetraho hoľniaka, tetraho hlucháňa, d'atľa trojprstého, kuvika kapcavého, kuvika vrabčieho, jariabka hôrneho, bociana čierneho, orla krikl'aveho, výra skalného, včelára lesného, d'atľa bielochrbtého, žlty sivej, d'atľa čierneho, muchárika červenohrdlého, muchárika bielokrkeho, prepelice poľnej, žltouchvosta lesného, strakoša sivého, muchára sivého, lelka lesného a chriašteľa poľného a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania. Stromy vyhlásené za chránené v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov sa na lokalite a v jej okolí nenachádzajú. Lokalita navrhovanej činnosti nezasahuje do chránenej vodohospodárskej oblasti.

2. Krajina, krajinný obraz, stabilita, ochrana, scenéria.

2.1. Štruktúra krajiny

Pôvodnému typu krajiny na základe zastúpených abiokomplexov a potenciálnej prirodzenej vegetácie zodpovedá v geoeologickom regióne Liptovskej kotliny viacero typov potenciálnych reprezentatívnych geoeosystémov. Plošnú prevahu má geoeosystém polygénnych pahorkatín a rozčlenených pedimentov s dubovo-bukovými lesmi (Miklós 2002). Vlastná lokalita výstavby je situovaná v geoeologickom subregióne Lubelská pahorkatina, kde pôvodný typ krajiny zodpovedá vyššie uvedenému potenciálnemu geoeosystému. Súčasný stav a štruktúra krajiny v riešenom území je podmienená typom abiokomplexu, zároveň je však výsledkom historického pretvorenia pôvodnej prirodzenej krajiny človekom. Výsledné štruktúry možno charakterizovať typom krajinnno-ekologických komplexov (Miklós 2002). Prevažná časť západnej časti Liptovskej kotliny vrátane riešenej lokality predstavuje krajinnnoekologický komplex polygénnych pahorkatín a nízkych plošinných predhorí s ornou pôdou. Ide o typ vidieckej krajiny so slabým stupňom osídlenia. Súčasná štruktúra dotknutej západnej časti Liptovskej kotliny je daná poľným typom poľnohospodárskej krajiny; reálnu krajinnú pokrývku tvorí v súčasnosti prevládajúca orná pôda, lúky a pasienky. Dominuje druhotná krajinná štruktúra, územie bolo v minulosti odlesnené a lesy boli nahradené poľnohospodárskou pôdou. V značnej miere sa v krajinnnej štruktúre dotknutého priestoru uplatňujú aj ďalšie sekundárne krajinné prvky antropogénneho pôvodu – komunikácie, energovody, zastavané plochy sídiel, devastované plochy. Prírodný a poloprírodný charakter majú vodné toky a ich brehové porasty a roztrúsená resp. líniová mimolesná zeleň v poľnohospodárskej krajine. Prvotná krajinná štruktúra v dotknutom území je zastúpená fragmentmi pôvodných lesných porastov, ojedinele aj významnými prvkami mokradí, rašelinísk, slanísk a pod. Vlastná lokalita určená pre výstavbu je situovaná mimo zastavaného územia obcí, v priestore, kde je zastúpená primárna aj sekundárna krajinná štruktúra. V relatívnom vyjadrení ekologickej stability podľa prvkov súčasnej krajinnnej štruktúry (Liška 2002) je v rámci Slovenska dotknuté územie zaradené medzi priestory ekologickejšieho nestabilného, čo vyplýva z vysokého zastúpenia zastavaných plôch a ornej pôdy. Z lokálneho hľadiska stabilitu priamo dotknutého priestoru zvyšuje prítomnosť primárnej štruktúry a stabilnejších krajinných prvkov (vodné toky s brehovou vegetáciou, trvalé trávne porasty, mimolesná drevinná zeleň).

2.2. Územný systém ekologickej stability (ÚSES)

V zmysle Generelu nadregionálneho územného systému ekologickej stability, ktorý bol aktualizovaný Koncepciou územného rozvoja Slovenska z r. 2001, zasahuje do širšieho dotknutého územia hydrický biokoridor Vodný tok Váh. Južne od riešeného územia sa nachádza nadregionálne biocentrum Ďumbierske Tatry a terestrický biokoridor, ktorý prechádza hrebeňom Nízkych Tatier. Lokalita výstavby nezasahuje do žiadneho z týchto prvkov. Regionálny územný systém ekologickej stability riešený Štúdiou územného zhodnotenia ekologickej stability okresu Liptovský Mikuláš z r. 1991 a Dopracovaním RÚSES Liptovský Mikuláš z r. 1993 v dotknutom území potvrdzuje nadregionálny hydricko-terestrický biokoridor Váh. Regionálne prvky ÚSES sú v rámci dotknutého územia zastúpené biokoridorom toku Ľupčianka, ktorý preteká západne od lokality. Na miestnej úrovni je v širšom okolí navrhnuté biocentrum Háje – Nivy severozápadne od Partizánskej Ľupče, ktoré predstavuje komplex lesa, krovín a trávnych spoločenstiev) a miestne biocentrum Sliacke travertíny severozápadne od lokality (travertínová kopa so slatinou vegetáciou). Riešená lokalita nezasahuje do žiadneho z uvedených prvkov ÚSES, nepriamo dotknutý je regionálny biokoridor Ľupčianka. Miestny územný systém ekologickej stability nie je pre dané územie spracovaný.

2.3. Scenéria krajiny

Dotknuté územie je súčasťou širšieho priestoru, ktorý je z hľadiska estetických a vizuálnych hodnôt považovaný za vysoko kvalitný. Primárnym predpokladom pre pozitívne ovplyvnenie krajinného obrazu z pohľadu dotknutej lokality je charakter kotliny so scenériou pohoria Nízkych Tatier s lesnými komplexmi Salatína na juhu a scenérie Chočských vrchov s lesnými a skalnými partiami na severnej strane. Celkové vizuálne pôsobenie oslabuje charakter veľkých scelených poľnohospodárskych plôch bez vegetácie v predhorí, devastované plochy priemyselných a poľnohospodárskych a vizuálne defekty v podobe sústavy VN elektrických vedení a zariadení železničnej a cestnej siete. Hodnota vizuálneho pôsobenia vlastnej lokality je daná prevahou trvalých trávnych porastov, nelesnej drevinovej vegetácie a lesných porastov v okolí.

3. Obyvateľstvo, jeho aktivity, infraštruktúra, kultúrnohistorické hodnoty územia.

Lokalita dotknutá realizáciou navrhovanej činnosti sa nachádza v okrese Liptovský Mikuláš. Z dopravného, ekonomického i sociálneho hľadiska je dotknutý priestor posudzovaný v rámci okresu Liptovský Mikuláš, s prihliadnutím na situáciu v širšom regióne Liptova (okres Ružomberok) a priamo v dotknutej obci Partizánska Ľupča.

3.1. Obyvateľstvo a sídla

Podľa posledného sčítania žilo na území okresu Liptovský Mikuláš 73 758 obyvateľov. Od r. 1998 predstavuje vývoj obyvateľstva pokles. V rámci Žilinského kraja patrí okres k tým s najnižšou pôrodnosťou (8,35 ‰), jej hodnota je nižšia ako celoslovenský priemer. Obyvateľstvo v okrese zaznamenáva prirodzený úbytok. Z hľadiska vekovej štruktúry patrí obyvateľstvo k regresívnemu typu, index vitality je len 89,73. Štruktúra ekonomickej činnosti okresu Liptovský Mikuláš je rozmanitá, so zastúpením predovšetkým v odvetviach priemyslu a obchodu, menej poľnohospodárstva a lesného hospodárstva, stavebníctva a školstva. Odvetvia služieb v cestovnom ruchu sú zastúpené v nízkom pomere, čo je v rozpore s predpokladmi územia pre tento typ ekonomickej aktivity. Miera nezamestnanosti v okrese je nižšia ako je celoslovenský priemer. V roku 2002 to bol 14,7 % podiel z celkového počtu evidovaných nezamestnaných, pričom za posledné roky bol zaznamenaný nárast nezamestnanosti.

Podľa Mestskej a obecnej štatistiky ku dňu 31.12.2009 mala dotknutá obec Partizánska Ľupča spolu 1253 obyvateľov, z toho 639 mužov a 614 žien. Vekovú štruktúru charakterizuje 200 obyvateľov v predproduktívnom veku, 790 v produktívnom a 263 v poproduktívnom veku. Podľa posledného Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2001 podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov z celkového počtu obyvateľov obce predstavuje niečo vyše 50 %. Bytový fond obce Partizánska Ľupča tvorí 642 domov, trvale obývaných je 377. V rámci okresu je obyvateľstvo rozložené do veľkého počtu sídiel (56 obcí). S výnimkou okresného mesta Liptovský Mikuláš a mesta Liptovský Hrádok, ktoré majú charakter viacfunkčných mestských sídiel, sú v okrese zastúpené výlučne vidiecke sídla, prevažujú sídla obytné s doplnujúcou poľnohospodárskou funkciou. Okres patrí do Euroregiónu Tatry a leží na žilinsko - podtatranskej rozvojovej osi prvého stupňa.

3.2. Socio-ekonomické aktivity

Priemysel, energetika, ťažba surovín

Liptovský región patrí v rámci Slovenska do považského priemyselného regiónu. Ide o priemyselne rozvinutejší priestor s podielom 20 - 30 % ekonomicky aktívneho obyvateľstva zamestnaného v priemyselných odvetviach. V regióne sa nachádzajú 3 priemyselné aglomerácie. Priemysel v Liptovskom Mikuláši je zastúpený viacerými odvetviami: kožiarsky, textilný, nábytkársky, strojársky a potravinársky. Liptovský Hrádok má priemyselnú základňu v elektrotechnickom, drevospracujúcom a potravinárskom odvetví.

Energetika v okrese Liptovský Mikuláš je zastúpená energetickým uzlom 400/110 kV Liptovská Mara s prepojením 400 kV prenosovou sústavou. Vodná elektrárň Liptovská Mara má inštalovaný výkon 202,6 MW, prečerpávací vodná elektrárň Čierny Váh 735 MW. V prevádzke sú tri malé vodné elektrárne s vyšším výkonom (Okoličné, Trnovec, Malužiná). V okresnom meste je v prevádzke tepelná elektrárň v podniku MAYTEX. V energetickej báze okresu dominuje elektrická energia a zemný plyn, pomerne nízke zastúpenie majú tuhé palivá. Zásobovanie zemným plynom v okrese zabezpečuje VTL plynovod Severné Slovensko DN 500 PN 64 s viacerými vetvami. Dotknuté územie Liptovskej kotliny nepatrí medzi významné oblasti z hľadiska ťažby surovín. V širšom území sa však nachádza niekoľko ložísk rudných, nerudných a stavebných surovín, prevažne malých a stredne

veľkých. Najvýznamnejšou bola ťažba antimónových rúd pri Dúbrave na severnom úpätí Nízkyh Tatier. Toto ložisko patrí medzi historicky významné rudné ložiská na Slovensku. V súčasnosti je baňa v likvidácii. Ložisko zlatých a strieborných rúd sa nachádza na Magurke. Z nerudných surovín je zastúpený stavebný kameň, dekoračný kameň a tehliarske suroviny v Liptovskej kotline a na severnom úpätí Nízkyh Tatier. V okrese Liptovský Mikuláš sa ťažia a využívajú fľovce ako tehliarska surovina (Liptovská Ondrašová), melafýry ako stavebný materiál (Malužiná), dekoračný kameň (Liptovské Kľačany), štrky a piesky ako stavebná surovina (Liptovský Hrádok, Važec).

V dotknutej obci Partizánska Ľupča nie sú zastúpené priemyselné podniky. Obec nie je plynofikovaná.

Doprava

Dotknutá lokalita sa nachádza v priestore, ktorý je dopravne výhodne situovaný v rámci Slovenska i Európy. Regiónom Liptova prechádza významný tranzitný ťah. Tvorí ho európska železničná magistrála Praha - Žilina - Poprad - Košice - Ukrajina a západovýchodný cestný ťah E50 celoštátneho i európskeho významu, ktorý patrí k najfrekvencovanejším. V úseku Ivachnová - Važec je vybudovaná na tomto cestnom ťahu diaľnica D1. V rámci regiónu sa nachádzajú dve križovania so severo-južným ťahom. Európska cestná trasa E77 prechádza Ružomberkom a zabezpečuje spojenie regiónu s Poľskom a Maďarskom. Severo-južnému spojeniu smerom na Brezno slúži cesta I. triedy č. 72, ktorá križuje hlavný západovýchodný ťah pri Kráľovej Lehote. Východisko z Liptovského Hrádku má tatranská magistrála - cesta II. triedy č. 537 spájajúca Liptovskú kotlinu s oblasťou Tatier a umožňuje napojenie na Poľsko. Regionálne dopravné spojenie medzi obcami zabezpečuje sieť komunikácií nižšej triedy.

Vlastná lokalita dotknutá zámerom je prístupná zo štátnej cesty I. triedy č. 18 v smere Ružomberok - Liptovský Mikuláš a opačne, prípadne v smere od Liptovského Mikuláša odbočením na spomínanú komunikáciu z diaľnice D1 (E 50). Z cesty II. triedy č. 18 odbočuje cesta III. triedy smerom na juh do obce Partizánska Ľupča. Táto komunikácia vedie až k riešenému územiu. Dopravná dostupnosť lokality je pomerne výhodná v rámci Slovenska aj vzhľadom na spojenie s okolitými krajinami. V rámci hromadnej dopravy je navrhovaná lokalita prístupná prímestskými autobusovými linkami v smere Ružomberok - Partizánska Ľupča, a Liptovský Mikuláš - Partizánska Ľupča. Najbližšia zastávka vlakov osobnej dopravy sa nachádza v obci Liptovská Teplá cca. 5 km od obce.

Lesné hospodárstvo

Vzhľadom na zastúpenie vysokých pohorí na území okresu Liptovský Mikuláš, čomu zodpovedá aj podiel lesov v krajine, patrí lesné hospodárstvo k výraznejším aktivitám tohto regiónu. Lesný pôdny fond na území okresu tvorí cca 78 000 ha, čo predstavuje takmer 40% celkovej rozlohy. Podľa funkčnej kategorizácie prevládajú ochranné lesy (cca 50%); lesy hospodárske a osobitného určenia majú približne rovnaký podiel. Na území okresu Liptovský Mikuláš sa nachádza 12 lesných hospodárskych celkov (LHC). Lesy dotknutej oblasti v katastri Partizánskej Ľupče patria organizačne do LHC Liptovský Mikuláš. V rámci katastra, ktorý má cca. 10 000 hektárov, predstavuje lesný pôdny fond výmeru až 7425 ha, čím sa radí medzi najväčšie na Slovensku. Lesné porasty sú sústredené v južnej časti katastra od úpätia až po hrebeň Nízkyh Tatier. Lesné pozemky sú prevažne vo vlastníctve a užívaní Lesného komposesorátu Partizánska Ľupča. Vlastná lokalita určená pre výstavbu areálu sa nachádza mimo lesného pôdneho fondu.

Poľnohospodárstvo

Vzhľadom na klimatické, geomorfologické a pôdne pomery je poľnohospodárske využitie krajiny na území okresu Liptovský Mikuláš limitované. Poľnohospodárska výroba sa sústreďuje v Liptovskej kotline v nižšie položených častiach územia. Poľnohospodárska krajina v okrese patrí prevažne k typu s najkratším vegetačným obdobím, v údolnej nive Váhu s veľmi krátkym vegetačným obdobím. Ide o typ krajiny s prevahou trvalých trávnych porastov, s veľmi malou intenzitou poľnohospodárskej výroby, okrsok zemiakárska s veľkým chovom hovädzieho dobytku. Poľnohospodársku pôdu charakterizuje stredná a menšia produkčná schopnosť vzhľadom na bonitu zastúpených pôd zaradených v 7. až 9. skupine bonity. Poľnohospodársky pôdny fond tvoria v najväčšom rozsahu trvalé trávne porasty a orná pôda.

Rastlinnú výrobu reprezentuje máloproduktívny typ produkcie so strednou intenzifikáciou a malou trhovosťou. Štruktúra rastlinnej produkcie je pasienkársko-lúčno-zemiakárska, hlavnými plodinami sú zemiaky, kukurica, jačmeň, pšenica. Lúky sú prevažne jedenkrát ročne kosené. V poľnohospodárskej výrobe dominuje živočíšna výroba so zameraním na hovädzí dobytok, v menšej miere ošípané a ovce. Štruktúra produkcie

je mäsovo-mliečna. Oblasť patrí do typu so strednou produkciou, strednou intenzifikáciou a strednou efektívnosťou priamych nákladov. Vlastná lokalita výstavby je situovaná na poľnohospodárskych pozemkoch, ktoré sú využívané ako trvalé trávne porasty s intenzívnym hospodárením. Pozemky sú v užívaní súkromných spoločností a hospodárov. V okolí lokality sa nachádzajú pozemky trvalých trávnych porastov a ornej pôdy, v blízkosti sa nachádza hospodársky dvor so živočíšnou výrobou (hovädzí dobytok).

Vodné hospodárstvo

Územie patrí do hlavného povodia Váhu, základného povodia 4-21-02. Väčšina tokov je v správe Povodia Váhu. Z vodohospodárskeho hľadiska patrí okres Liptovský Mikuláš k veľmi významným. Do južnej časti okresu zasahuje vyhlásená chránená vodohospodárska oblasť Nízke Tatry - východ. Navrhovaná lokalita je mimo uvedeného územia. Dotknutý vodný tok Ľupčianka je zaradený medzi vodohospodársky významné toky. Hydrogeologické pomery na území okresu zabezpečujú pomerne dobrú bilanciu z hľadiska povrchových a podzemných zdrojov vody, Liptovský Mikuláš patrí v rámci Slovenska k oblastiam s dostatkom zdrojov vody. Zdroje vôd sa nachádzajú najmä v oblasti Nízkych Tatier a v okolí Liptovského Hrádku. V priestore Demänovskej doliny sa nachádza povrchový odber z toku. Na území okresu je evidovaných viac ako 60 podzemných vodných zdrojov (pramene, vrty, studne) s najväčšími výdatnosťami v Demänovskej doline a Liptovskej Porúbke. Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou z verejnej vodovodnej siete je na dobrej úrovni, Liptovský Mikuláš patrí medzi okresy s najvyšším počtom napojených obyvateľov (takmer 95 %). Napojených je 47 obcí v rámci okresu. Pretrvávajú problémy s poklesom výdatnosti prameňov a stavom vodovodnej siete. V rámci okresu sa uskutočňujú aj odbery úžitkovej vody z povrchových zdrojov pre potreby priemyselných podnikov v mestách. Územie má veľmi priaznivé podmienky pre výskyt geotermálnych a minerálnych vôd. Liptovská kotlina patrí medzi perspektívne oblasti geotermálnych vôd s kolektorom v triasových vápencoch. Liečivé pramene minerálnych vôd sa nachádzajú v západnej časti kotliny (Kalameny, Bešeňová). Pre rekreačné účely sa využíva voda z geotermálneho vrtu v Bešeňovej a Liptovskom Trnovci. Celkovo je v území 5 realizovaných geotermálnych vrtov, jeden z nich v obci Pavčina Lehota. V rámci okresu Liptovský Mikuláš sa významnejšie zdroje nachádzajú v Liptovskom Jáne, kde vyvierajú termálne vody využívané pre rekreáciu a viaceré pramene minerálnych vôd. Výrazným prvkom na úseku vodného hospodárstva je umelá vodná nádrž Liptovská Mara a vyrovnávací nádrž Bešeňová, vytvorené prehradením vodného toku Váhu. Situácia v likvidácii splaškových vôd v okrese je pomerne priaznivá. Na verejnú kanalizáciu s čistením vôd v ČOV je napojených cca 62 % obyvateľov okresu, počet napojených obcí je však pomerne nízky (13), nakoľko napojené obyvateľstvo sa viaže najmä na mestské sídla. Dotknutá obec Partizánska Ľupča je zásobovaná pitnou vodou zo zdroja Kamenný vrch s prívodom z Demänovej, ktorý je v správe Liptovskej vodárenskej spoločnosti, s vodojemom napájajúcim obec, ktorý je situovaný cca 1,5 km nad obcou. V katastri obce v Ľupčianskej doline cca 10 km od obce sa nachádza aj vodný zdroj Kalište v správe Liptovskej vodárenskej spoločnosti s vodovodom v správe obce, napojený na vodojem nad obcou. Obec nie je napojená na verejnú kanalizáciu, v súčasnosti sa plánuje výstavba kanalizácie a vlastnej ČOV pre potreby obce.

Cestovný ruch

Podľa Územného plánu VÚC Žilinského kraja tvorí okres Liptovský Mikuláš samostatnú Liptovskú oblasť cestovného ruchu, v rámci ktorého je vyčlenených 5 rekreačných krajinných celkov (Liptovský Mikuláš a okolie, Západné Tatry, Liptovská Mara a Kvačany, Boca a Čierny a Biely Váh, Nízke Tatry - západ). Dotknutá lokalita je súčasťou rekreačného krajinného celku Nízke Tatry - západ. V rámci neho je vyčlenená aglomerácia rekreačných útvarov Ľupčianska Magura - Ľupčianska dolina horského funkčného typu regionálneho významu s výhľadom na dobudovanie a novú výstavbu. V zmysle regionalizácie cestovného ruchu Slovenska je riešené územie súčasťou liptovského regiónu, ktorý predstavuje jeden z najvýznamnejších z hľadiska cestovného ruchu na Slovensku. Potenciál tejto oblasti z hľadiska cestovného ruchu je veľmi vysoký pre väčšinu ťažiskových turistických aktivít (zimné športy, pešia turistika, vodné športy, pobyt pri vode, pobyt v horskom a lesnom prostredí, poznávací turizmus, pobyt pri termálnych vodách, vidiecka turistika). Územie disponuje atraktívnym prírodným potenciálom, ktorý tvoria horské masívy Západných a Nízkych Tatier v kombinácii s podhorskou krajinou a dominantným krajinným prvkom v podobe vodnej nádrže vhodnej pre rekreačné využitie. Veľký význam z hľadiska rozvoja cestovného ruchu majú termálne pramene a vrty. Nezanedbateľné sú sprístupnené jaskyne a historické a kultúrne pamiatky. Dôležitý faktor zvyšujúci potenciál územia je dopravná dostupnosť regiónu z celoštátneho a európskeho hľadiska. Lokalita je súčasťou Liptovského regiónu, rekreačného krajinného celku (RKC) Nízke Tatry západ, strediska rekreácie Ľupčianska Magura. Dotknutá obec Partizánska Ľupča je východiskovým centrom pre RKC.

Sociálna infraštruktúra

Zabezpečenie obyvateľstva okresu Liptovský Mikuláš z hľadiska sociálnych potrieb, obchodu a služieb, zdravotníctva, školstva a kultúry patrí v rámci Slovenska k vyššiemu priemeru. Školstvo je pomerne dobre zastúpené stredným školami (gymnázia, stredné odborné školy, stredná vojenská škola, stredná lesnícka škola), ktoré sú sústredené v mestských sídlach Liptovský Mikuláš a Liptovský Hrádok. Vysoké školy sú zastúpené Vojenskou akadémiou v Liptovskom Mikuláši. Vyššie zdravotnícke zariadenia reprezentuje nemocnica s poliklinikou v Liptovskom Mikuláši a poliklinika v Liptovskom Hrádku. Z hľadiska pomeru obchodných zariadení a finančných inštitúcií vo vzťahu k počtu obyvateľov sa radí Liptovský Mikuláš k rozvinutejším okresom v rámci Slovenska. Podobné hodnotenie sa týka aj kultúrnej vybavenosti. Vybavenosť obce Partizánska Ľupča tvoria zdravotné ambulancie, obecná knižnica, maloobchodné prevádzky, pohostinstvá, pošta, kaderníctvo a iné služby a prevádzky.

3.3. Kultúrnohistorické hodnoty územia

Z hľadiska historického vývoja patrí predmetné územie do stredoslovenského horského regiónu ľudovej kultúry s výrazným prejavom typických znakov horskej oblasti. Z hľadiska dejín osídľovania predstavuje liptovský región veľmi významnú oblasť. Najstaršie dôkazy o prítomnosti človeka pochádzajú z obdobia človeka neandertálskeho typu. Zachovali sa doklady o osídlení z obdobia stredného paleolitu, z obdobia doby kamennej, doby bronzovej (významné obdobie lužickej kultúry). Dôležitým medzníkom bol príchod keltskej kultúry, neskôr slovanské osídlenie. Na území okresu Liptovský Mikuláš sa nachádza 162 nehnuteľných a 399 hnuteľných kultúrnych pamiatok, mestské pamiatkové zóny v Liptovskom Mikuláši a Liptovskom Hrádku, lokality archeologického významu (Havránok v k.ú. Bobrovník, Hrad v k.ú. Liptovská Sielnica, Mohyly v k.ú. Liptovský Trnovec). V Pribylíne sa nachádza Múzeum ľudovej dediny regionálneho významu. Prvá zmienka o obci Ľupča siaha do r. 1252. Pôvodne je obec spomínaná ako Ľupča na Liptove, v roku 1390 bol zmenený na Nemeckú Ľupču. Ide o najstaršie banícke mesto Liptova, obyvatelia mohli vďaka mestským výsadám z 1270 roku slobodne ryžovať a dolovať drahé kovy. V katastri obce je evidovaných viacero objektov zapísaných do zoznamu národných kultúrnych pamiatok: Rímsko-katolícky kostol Panny Márie Sedembolestnej, Rímsko - katolícky kostol Sv. Matúša a evanjelický kostol, ľudový dom, kaštieľ, meštiansky dom, dva banícke domy, pamätný dom a pamätná tabuľa.

4. Súčasný stav kvality životného prostredia vrátane zdravia

Ako vyplýva z predchádzajúceho hodnotenia hospodárskych aktivít, okres Liptovský Mikuláš patrí k ekonomicky rozvinutejším v rámci Slovenska, čo sa odráža aj na stave a kvalite životného prostredia. Na základe syntézy zaťaženia územia stresovými faktormi patrí liptovský región do typu so zaťažením prírodno-antropogénnymi faktormi veľmi silnej intenzity s prevahou znečistenia ovzdušia, poškodenia lesných porastov a geodynamických javov.

V rámci environmentálnej regionalizácie SR patrí územie okresu Liptovský Mikuláš prevažne do I. stupňa poškodenia (prostredie vysokej úrovne), ktorý sa vzťahuje na hornatú a málo osídlenú časť územia. Mierne narušené prostredie (III. stupeň) a narušené prostredie (IV. stupeň) prislúcha silne urbanizovanej a priemyselne rozvinutej časti územia Liptovskej kotliny, kde je sústredená aj väčšia časť obyvateľstva.

Stav ovzdušia

Slovenská republika sa nachádza na okraji oblasti s najväčším regionálnym znečistením ovzdušia na európskom kontinente. V dôsledku toho predstavuje podiel cezhraničného diaľkového prenosu škodlivín na znečistení ovzdušia na Slovensku až cca 60%. Táto skutočnosť sa prejavuje aj v oblasti Liptovskej kotliny. Popri diaľkovom prenose sa na znečistení ovzdušia značnou mierou podieľajú emisie zo zdrojov na území regiónu. Rozptyľovacie podmienky v Liptovskej kotline sú ovplyvnené prevládajúcim prúdením vzduchu v smere západ - východ, častým bezvetrím a inverzným počasím. Z hľadiska znečistenia ovzdušia je zaťaženie vysoké v susediacej oblasti Ružomberka, okres Liptovský Mikuláš však nie je zaradený medzi oblasti vyžadujúce osobitnú ochranu ovzdušia. Na jeho území je evidovaných viac ako 250 veľkých a stredných zdrojov znečisťovania, prevádzkovateľmi najväčších zdrojov v okrese sú teplárne bytových podnikov a technológie výrobných závodov. Produkujú sa najmä tuhé látky (856 t/rok), SO₂ (809 t/rok), NO_x (357 t/rok), CO (2063 t/rok). Od roku 1998 bol zaznamenaný pokles emisií u SO₂ a NO_x, naopak vzrástli množstvá CO a mierne aj hodnoty tuhých

znečisťujúcich látok. V rámci regionálneho znečistenia sa výrazne prejavuje kyslosť zrážok, o čom svedčí hodnota pH 4,5 zistená v zrážkach na meracej stanici Chopok. Mikroklimatickú situáciu v riešenom území donedávna dlhodobo ovplyvňoval prevažujúci spôsob vykurovania v obciach na báze tuhých palív a z toho vyplývajúce lokálne znečistenie ovzdušia. Po realizácii plynofikácie došlo ku zmene palivovej bázy s dôsledkom v zlepšení lokálneho stavu ovzdušia.

Stav vodného prostredia

V okrese Liptovský Mikuláš je evidovaných viac ako 60 bodových zdrojov znečisťovania vody s priamym bodovým vypúšťaním do recipientu a značné množstvo plošných zdrojov, ktoré pôsobia plošne na zhoršenie akosti podzemných a povrchových vôd. Medzi bodové zdroje patria čistiarne odpadových vôd, priemyselné podniky, rekreačné zariadenia. Najväčším znečisťovateľom v okrese je SEVAK Liptovský Mikuláš. Plošné znečistenie je ťažko kvantifikovateľné, spôsobuje ho najmä poľnohospodárska výroba (nevhodné technológie, aplikácia hnojív a močovky, úniky z hnojísk a hospodárskych dvorov, splachy pôdy a pod.). Určitý podiel na plošnom znečistení má aj časť obyvateľstva, ktorá nie je napojená na verejnú kanalizáciu a nelegálne skládkovanie odpadov. Kvalita povrchových vôd v okrese je sledovaná v kontrolných profiloch vodných tokov Čierny Váh nad nádržou, Biely Váh vo Važci, Váh v Liptovskom Hrádku a Belá v Liptovskom Hrádku. V uvedených profiloch boli klasifikované nasledovné akosti povrchovej vody: II. trieda čistoty (čistá) pre ukazovatele kyslíkového režimu, III. až V. trieda (znečistená až veľmi silne znečistená) pre základné chemické a fyzikálne ukazovatele, I. až II. trieda (veľmi čistá až čistá) pre ťažké kovy a II. až V. trieda čistoty (čistá až veľmi silne znečistená) pre biologické a mikrobiologické ukazovatele čistoty vody. Nižšia kvalita vody vo všetkých ukazovateľoch bola zistená v profile Váh – Liptovský Hrádok (II. až IV. trieda čistoty) v súvislosti s celkovým počtom zdrojov znečistenia v tomto priestore. Najhoršia kvalita sa vzťahuje na mikrobiologické ukazovatele. Z porovnania čistoty vody Váhu za posledné roky vyplýva celkové zhoršovanie situácie. Celkovo možno hodnotiť akosť vody v povrchových tokoch na území okresu ako vyhovujúcu s výnimkou rieky Váh, ktorá je hlavným recipientom znečistenia zo zdrojov v rámci okresu ako aj recipientom plošného znečistenia a znečistenia z prítokov. Kumulácia znečisťujúcich látok najmä ťažkých kovov z aglomerácií Liptovský Mikuláš a Liptovský Hrádok sa prejavuje vo vodnej nádrži Liptovská Mara, primárne v časti prítoku Váhu. Kvalita podzemných vôd v riešenom území je hodnotená s nízkou až strednou úrovňou znečistenia. Ohrozenie podzemných vôd znečisťujúcimi látkami sa udáva ako veľmi nízke.

Stav pôdy a horninového prostredia

Stav kvality ovzdušia sa následne odráža aj v stupni znečistenia ďalších zložiek životného prostredia. Spadom a zrážkami sa škodliviny z ovzdušia dostávajú do pôdy. Z hľadiska plošnej kontaminácie pôd rizikovými prvkami (ťažké kovy) oblasť Liptovskej kotliny v okolí Liptovskej Mary tvoria relatívne čisté pôdy, mierne kontaminované pôdy sú viazané na vyššie položené časti okresu. Pôdy územia kotliny sú slabo až stredne náchylné na acidifikáciu.

V rámci okresu Liptovský Mikuláš sa prejavujú rôzne formy geodynamických javov. Riziko vzniku svahových deformácií sa viaže predovšetkým na oblasť karpatského flyšu s prevahou ílovcových vrstiev a drobnorytmického flyšu, riziko zvyšujú zlomové poruchy a tektonický styk pohorí a kotlín. Svahové poruchy v Liptovskej kotline sa začleňujú do troch typov: ojedinelé poruchy blokového typu, zosuvy a kamenito-hlinité prúdy. Viazané sú na paleogénnu výplň kotliny, najčastejšie sa prejavujú po obvode akumulčných terás. V oblasti sú monitorované svahové pohyby typu zosúvania v lokalitách Okoličné a Liptovská Mara. Pre dotknutú časť Nízkych Tatier je typický výskyt krasových javov. V najvyšších polohách pohoria sa silne prejavuje výmoľová erózia a ohrozenie snehovými lavínami. Aktuálna vodná erózia pôdy je charakterizovaná ako slabá, vo vyšších polohách kotliny stredne silná až silná. Erozívne procesy v tejto oblasti podporuje najmä odlesnenie, nevhodná skladba poľnohospodárskej pôdy na úkor trvalých trávnych porastov a nevhodné technologické postupy hospodárenia.

Dotknutý priestor, kde je situovaná zámerom navrhovaná činnosť, je z hľadiska výskytu geodynamických javov málo významný. Zosuvné územia a svahové poruchy sa viažu na širšie územie južnej časti kotliny.

Stav vegetácie

Stav bioty ako zložky životného prostredia je reprezentovaný predovšetkým zdravotným stavom lesnej vegetácie. Na zdravotný stav lesov vplyvajú predovšetkým imisie, pričom na poškodení lesov v rámci Slovenska sa podieľajú

nielen domáce zdroje znečistenia ovzdušia ale aj diaľkový prenos škodlivín zo zahraničných zdrojov (priemyselné aglomerácie v Čechách a Poľsku). Na základe monitoringu zdravotného stavu na trvalých monitorovacích plochách sú určené základné imisné typy lesov podľa prevládajúcich chemických zložiek imisií. Pre oblasť Liptovskej kotliny je určujúci typ A4 - kyslý imisný typ s výrazným vplyvom organických látok. Tento imisný typ lesa sa viaže na okolie celulózo-papierenského kombinátu v Ružomberku, pričom postihnutými sú nielen lesné porasty v bezprostrednej blízkosti, ale v dôsledku rozptylových pomerov aj v širšej oblasti Liptova. Na severnú časť Nízkyh Tatier sa vzťahuje imisný typ A1-II t.j. kyslý imisný typ s popolčekom, ktorý zasahuje širšie oblasti imisných zdrojov a vyššie nadmorské výšky. Dotknutá lokalita sa nachádza približne na rozhraní oboch typov.

Zdravotný stav obyvateľstva

Zdravotný stav obyvateľov v okrese Liptovský Mikuláš podľa základných ukazovateľov možno charakterizovať nasledovne: Stredná dĺžka života u mužov je 69,8 rokov, u žien 79,2 rokov. Natalita v posledných rokoch zaznamenala pokles, hodnota je 8,4 narodených detí na 1000 obyvateľov, čo je v rámci Žilinského kraja i Slovenska nízka hodnota. Prirodzená potratovosť na úrovni 3,5 mŕtvo narodených detí na 1000 žien vo fertilmom veku je porovnateľná so slovenským priemerom. Na úrovni Slovenska a mierne pod úrovňou je novorodenecká úmrtnosť (4,85 ‰) a dojčenská úmrtnosť (6,47 ‰). Celková úmrtnosť je 9,16 ‰, čo je porovnateľné s celoslovenským priemerom. Má klesajúcu tendenciu. Medzi príčinami prevažujú choroby obehovej sústavy a nádorové ochorenia.

IV. Základné údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na životné prostredie, vrátane zdravia a možnostiach opatrení na ich zmiernenie

1. Požiadavky na vstupy

1.1. Záber pôdy

Parcely č.: 2676/30, 2676/31 sú vedené ako trvalý trávnatý porast, parcela 2677 je vedená ako lesný pozemok. Scénické stavby vzhľadom na to, že nie sú posudzované ako stavby v zmysle stavebného zákona a nemajú pevné základy, spôsobia iba dočasný záber pôdy. Ostatné logistické stavby, parkovacie a odstavné plochy ktoré budú realizované v zmysle stavebného zákona spôsobia trvalý záber pôdy. Dočasné zábery sa vzťahujú na plochu dočasných prístreškov, maringotky, stanov, ktoré budú po dokončení projektu z areálu odstránené.

1.2. Nároky na dopravu

Vlastná lokalita dotknutá zámerom je prístupná zo štátnej cesty I. triedy č. 18 v smere Ružomberok - Liptovský Mikuláš a opačne, prípadne v smere od Liptovského Mikuláša odbočením na spomínanú komunikáciu z diaľnice D1 (E 50). Z cesty II. triedy č. 18 odbočuje cesta III. triedy smerom na juh do obce Partizánska Ľupča a pokračuje cez osadu Železné až do Liptovskej Osady. Táto komunikácia umožňuje prístup priamo na lokalitu počas budovania projektu. Prístupová komunikácia do areálu archeoparku je riešená tiež vlastnou prístupovou cestou cez parcelu č. 2678/3. Na túto parcelu bolo vydané povolenie na dočasné vyňatie lesnej pôdy pod budúcu cestu (rozhodnutie č. OÚ-LM-PLO-2015/011052-3 ELI). Parkovisko, na ktoré sa bude cesta pripájať ráta s kapacitou 162 parkovacích miest. S parkovaním autobusov a áut v prípade nárazových akcií sa ráta na pozemku 2657/2 ktorý patrí Lesnému komposesorátu v Partizánskej Ľupči a na pozemku č. 2657/16 ktorý patrí obci Partizánska Ľupča. Parkoviska bude prístup aj do areálu a na ďalšie pozemky, ktoré sú súčasťou plánovaného celkového využitia pozemkov.

1.3. Spotreba vody

Počas realizácie projektu a do doby vybudovania vlastného zdroja vody je potreba pitnej vody riešená dovozom a sociálne zariadenie je riešené dočasne ako suchý záchod. Po vybudovaní vlastnej hlbinej studne bude pitná aj úžitková voda zabezpečená týmto spôsobom.

1.4. Spotreba elektrickej energie

Pre potreby budovania prvej etapy areálu postačuje využívanie prenosného zariadenia na výrobu elektrickej energie – elektrocentrály. Trvalá prípojka elektrickej energie sa bude riešiť pripojením na trafostanicu č.167 Píla – Partizánska Ľupča, ktorá je situovaná cca 150 m západne od areálu. Prívod bude riešený podzemným káblovým vedením.

1.5. Nároky na pracovné sily

Pri realizácii prvej etapy archeoparku sú pracovné sily zabezpečené dobrovoľníkmi, členmi oz Archeopark Liptov a príležitostnými SZČO, ktorí zabezpečujú niektoré odborné činnosti. Po dobudovaní prvej etapy sa ráta cca s 3-6 trvalými, alebo dočasnými pracovnými miestami. V druhej etape sa zvýši potreba pracovných miest na cca 12-15 ľudí.

2. Údaje o výstupoch

2.1. Zdroje znečistenia ovzdušia

Pri realizácii I. etapy sa nepredpokladá primárne znečistenie ovzdušia. Pri zemných prácach na úprave plochy a pohybe vozidiel sa predpokladá sekundárna prašnosť. Mobilnými zdrojmi znečistenia budú nákladné a obslužné vozidlá zabezpečujúce transfer materiálu a osôb. Z pracovných mechanizmov, ktoré budú pôsobiť na ploche budovaného archeoparku sa jedná iba o jeden minibager s lyžicou, ktorý bude upravovať podkladovú plochu pod objekty, prípadne manipulovať s materiálom. Počas prevádzky archeoparku budú stacionárnym zdrojom znečistenia ovzdušia parkovacie plochy, mobilnými zdrojmi budú motorové vozidlá návštevníkov a zásobovania. Tieto zdroje budú produkovať výfukové plyny (CO, NOx) a sekundárnu prašnosť. Logistické budovy (kancelária, kuchyňa, pokladňa) môžu byť zdrojom znečistenia v dôsledku produkovania komínových plynov a sadzí z tepelných zariadení na pevné palivo. Ubytovacie zariadenie a reštaurácia pripravovaná v druhej etape bude riešená elektrickým vykurovaním, takže sa nepredpokladá vplyv na znečistenie ovzdušia. Minimálnym zdrojom znečistenia ovzdušia môžu byť splodiny z horenia v primitívnej hrnčiarskej peci a metalurgickej (kováčskej) dielni, ktoré budú produkovať dymové splodiny z otvoreného ohňa.

2.2. Odpadové vody

Počas realizácie prvej etapy výstavby areálu sa predpokladá minimálna produkcia odpadových vôd, tieto by tiež nemali byť znečistené chemickým, alebo priemyselným kontaminátorom. Po dobudovaní vlastnej ČOV budú splaškové vody spracované a odvedené do rieky Lupčianky. Dažďová voda bude zadržovaná a používaná na polievanie záhrady alebo vypúšťaná do vybudovaného ekologického jazierka. Odpadové vody z objektov vybudovaných v druhej etape budú riešené rovnako napojením na existujúcu ČOVku.

2.3. Odpady

Prevádzka navrhovanej činnosti predpokladá vznik komunálneho odpadu súvisiaceho s prevádzkou stravovacích, relaxačných a ostatných služieb a vznik odpadov súvisiacich s údržbou a prevádzkou technických a technologických zariadení objektu. Podľa katalógu odpadov ide o odpady zaradené v kategórii ostatný, v menšom množstve aj nebezpečný odpad. Predpokladá sa, že pri prevádzke budú produkované nasledovné druhy odpadov:

15 01 01 obaly z papiera a lepenky

15 01 02 obaly z plastov

15 01 07 obaly zo skla

20 01 01 papier a lepenka

20 01 02 sklo

20 01 08 biologicky rozložiteľný kuchynský a reštauračný odpad

20 01 11 textílie

20 01 25 jedlé oleje a tuky

20 01 39 plasty

20 01 40 kovy

20 02 01 biologicky rozložiteľný odpad

20 03 01 zmesový komunálny odpad

20 03 07 objemný odpad

Odvoz a zneškodnenie komunálneho odpadu bude zabezpečená v rámci odpadového

hospodárstva obce Partizánska Lupča na regionálnej skládke. Komunálne odpady budú dočasne

uskladňované v kontajneroch a pravidelne odvázané centrálnym zvozom. Odpady využiteľné ako druhotné

suroviny budú triedené a zhromažďované osobitne za účelom ich druhotného

spracovania prostredníctvom oprávnených subjektov. V období výstavby scénických stavieb sa neprodukuje

prakticky žiadny odpad, okrem odrezkov dreva a pilín. Nepoužívajú sa ani klnce ako spojovací materiál. Počas

výstavby logistických objektov v prvej a druhej fáze sa predpokladá vznik stavebných odpadov súvisiacich s

realizáciou zemných a stavebných prác. Predpokladá sa vznik odpadov zatriedených prevažne ako ostatný odpad. Vzhľadom na celkovú koncepciu budovania živej pravekej osady v jej prirodzenom ekologickom prostredí sa veľký dôraz bude klásť na využívania materiálov prírodného charakteru (drevo, hlina, slama, rákos, kameň, tráva). Predpokladá sa, že pri výstavbe II. etapy budú produkované nasledovné druhy odpadov:

15 01 01 obaly z papiera

15 01 02 obaly z plastov

15 01 03 obaly z dreva

15 01 04 obaly z kovu

17 01 01 betón

17 01 07 zmesi betónu, tehál, obkladačiek, dlaždíc a keramiky iné ako uvedené v 17 01 06

17 02 01 drevo

17 02 02 sklo

17 02 03 plasty

17 04 01 meď

17 04 05 železo a oceľ

17 04 07 zmiešané kovy

17 04 11 káble iné ako uvedené v 17 04 10

17 05 04 zemina a kamenivo iné ako uvedené v 17 05 03

17 05 06 výkopová zemina iná ako uvedená v 17 05 05

Prebytočná výkopová zemina bude využitá na terénne úpravy. Dočasné uskladňovanie a likvidácia stavebného odpadu bude zabezpečená dodávateľskou firmou, ktorá bude realizovať výstavbu, u oprávnených subjektov.

2.4. Hluk a vibrácie

Podľa Vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí, bude lokalita archeoparku situovaná v rámci chráneného územia kategórie II. t.j. *Priestor pred oknami obytných miestností bytových a rodinných domov, priestor pred oknami chránených miestností školských budov, zdravotníckych zariadení a iných chránených objektov, rekreačné územie*. Pre túto kategóriu územia platia prípustné hodnoty hluku z pozemnej dopravy a iných zdrojov 50 dB cez deň a večer a 45 dB cez noc.

Zdrojom hluku bude prevádzková doprava, t.j. vozidlá zásobovania a návštevníkov, s pôsobením v priestore parkovacích plôch a prístupovej cesty. Určitá úroveň hluku bude spojená s bežnými zvukmi rekreačného priestoru pri masovejšom výskyte návštevníkov. Výraznejšia hlučnosť a vibrácie budú spojené s činnosťou stavebných strojov a nákladnej

dopravy v období výstavby s dosahom na priestor určeného staveniska a prístupovej cesty.

Pôsobenie bude dočasné počas obdobia realizácie.

2.5. Iné výstupy

Prevádzka archeoparku nepredpokladá produkciu iných výstupov ako sú napr. teplo, žiarenie alebo magnetické polia. V malom rozsahu je potrebné očakávať vznik zápachu viazaného na výfukové plyny stavebných strojov a nákladnej dopravy v období prípravy územia v menšom rozsahu prevádzkovej dopravy.

2.6. Vyvolané investície

Navrhovaná činnosť si realizáciu vyvolaných investícií v dotknutom území nevyžaduje.

3. Údaje o predpokladaných priamych a nepriamych vplyvoch na životné prostredie

3.1. Vplyvy na ovzdušie

Nepredpokladá sa žiadny významnejší vplyv na kvalitu ovzdušia sa počas realizácie projektu, ani po spustení prevádzky. V období prevádzky budú pôsobiť na ovzdušie emisie výfukových plynov s obsahom CO a NOx z dopravných prostriedkov, zásobovania a návštevníkov. Mobilnými zdrojmi emisií z dopravy budú vozidlá obsluhy a zásobovania a motorové vozidlá návštevníkov areálu. Vzhľadom na celoročnú prevádzku areálu sa predpokladá trvalé pôsobenie s ťažiskom v hlavných turistických sezónach. Zvýšenie emisnej záťaže z prevádzkovej dopravy sa predpokladá najmä na prístupovej ceste, ktorá smeruje cez Partizánsku Ľupču, menej v smere od Liptovskej

Osady. Náročnejšie z hľadiska vplyvu na ovzdušie je obdobie výstavby II. etapy, kedy sa predpokladá pôsobenie bodových, plošných a líniových zdrojov znečistenia. Predpokladá sa produkcia emisií z výfukových plynov (CO, NO_x) a tuhých znečisťujúcich látok z nákladnej dopravy a stavebných mechanizmov počas obdobia výstavby. Predpokladá sa aj uvoľňovanie tuhých častíc z odkrytých plôch staveniska a pri manipulácii a deponovaní zeminy, najmä v prípade suchého a veterného počasia, kedy nemožno vylúčiť dosah sekundárnej prašnosti aj na okolité prostredie mimo vlastného staveniska. V zásade však bude pôsobenie emisií lokálne viazané na plochu staveniska, menej sa bude prejavovať pozdĺž prístupovej komunikácie. Vplyv emisií počas výstavby bude mať dočasný charakter v období výstavby. Realizácia archeoparku nebude spojená s odlesnením ani významným zásahom do krajiny, ktorý by mohol mať dopad na mikroklimatické pomery územia.

3.2. Vplyvy na povrchové a podzemné vody

Lokalita navrhovaného archeoparku sa nachádza mimo chránenej vodohospodárskej oblasti, ochranných pásiem vodárenských zdrojov a iných vodohospodársky významných objektov. Priamo na lokalite sa nenachádzajú povrchové toky, vodné plochy ani vývery a zdroje podzemných vôd. Mimo priamo dotknutého územia sa nachádza vodný tok Lupčianka zaradený ako vodohospodársky významný tok. Povrchové vody budú dotknuté činnosťou nepriamo v rámci nakladania s vodami. Zásah do režimu podzemných vôd môže predstavovať vrtanie vlastnej studne na pozemku. V širšom okolí navrhovaného areálu sa nachádzajú prirodzené vývery podzemných vôd na lokalite Sliáčske travertíny. Realizácia projektu si nevyžiada odlesnenie ani podstatný zásah do štruktúry krajiny, s výnimkou prístupovej cesty, kde je vydané rozhodnutie o vyňatí plochy a odlesnení. Jedná sa o plochu 619 m². Vodný tok Lupčianky bude dotknutý ako recipient prečistených odpadových vôd z ČOV ani dažďových vôd. S navrhovanou činnosťou bude spojená produkcia splaškových odpadových vôd. Ich likvidácia bude riešená napojením na vlastnú kanalizáciu s čistením vo vlastnej ČOV. Zvýšené riziko úniku nebezpečných látok hrozí v období prípravy územia a výstavby, nakoľko v tomto období sa budú v dotknutom prostredí pohybovať vo zvýšenej miere stavebné stroje a nákladné vozidlá. Ich pohyb bude obmedzený na určené prístupové trasy a plochu staveniska a pri bežnej prevádzke s dobrým technickým stavom techniky a dodržiavaním predpisov prevádzky, údržby a bezpečnosti je pravdepodobnosť znečistenia vôd z tohto zdroja vylúčená. Riziko je viazané len na mimoriadne situácie havarijného charakteru, kedy hrozí lokálny prienik do pôdy, prípadne splach do povrchového toku pri prácach v jeho blízkosti.

3.3. Vplyvy na horninové prostredie a pôdu

Primárnym zásahom do geologického podložia je iba vrtanie vlastnej studne. Minimálny zásah budú predstavovať zemné práce – odstránenie trávnatého krytu a prípadná regulácia terénu pod logistické stavby v I. a II. etape. Plánované ubytovacie zariadenie v etape II. by bolo realizované na pozemku s miernym sklonom v západnej expozícii, takže bude potrebné zregulovať túto časť areálu. Vybudovanie celého komplexu však nepredstavuje významnejší zásah do konfigurácie reliéfu, lokalita je situovaná v rovinate a len v mierne svahovitom teréne. Lokalita sa nachádza v priestore, kde nie sú evidované aktívne ani stabilizované svahové poruchy. Riziko vzniku erózie a oslabenie stability podložia a pôdy je v danom priestore nepravdepodobné, nepočíta sa s odlesnením ani inou činnosťou, ktorá môže mať vplyv na tento fenomén. Pôdny kryt bude trvale plošne likvidovaný v rozsahu zastavaných plôch a spevnených plôch. Na plochách dočasných záberov (pokládka inžinierskych sietí, stavenisko) bude po ukončení stavby pôdny kryt obnovený. Po ukončení výstavby a realizácii terénnych úprav, zatrávnenia a vegetačných úprav sa vplyvy na horninové podložie a pôdny kryt prevádzkou objektu nepredpokladajú. Znečistenie pôdy a geologického substrátu prevádzkou navrhovanej činnosti je vysoko nepravdepodobné. Všetky prevádzky navrhovanej činnosti, ktoré produkujú látky ovplyvňujúce kvalitu vôd aj pôdy a podložia, sú vybavené zariadeniami na elimináciu znečistenia. Predpokladá sa odvedenie dažďových vôd do podložia, ide však o neznečistené zrážkové vody zo striech, ktoré kvalitu geologického substrátu ani pôdneho krytu neovplyvnia. Priame znečistenie pôdy pri bežnej prevádzke je vylúčené, hrozí len v prípade významnejšej poruchy alebo havárie zariadení prípadne významnom zanedbaní prevádzkovej údržby. Výraznejšie riziko znečistenia je v období prípravy územia a výstavby, kedy bude v prostredí zvýšený pohyb techniky a nákladných vozidiel. V tomto období hrozí riziko vzniku výnimočných situácií (kolízie, havárie, poruchy) spojených s prípadným únikom nebezpečných látok do pôdy. Takýmto situáciám je možné účinne predchádzať. V prípade havarijného úniku látok by došlo k lokálnej kontaminácii pôdneho krytu s

možnosťou odstránenia následkov bez trvalého dopadu na túto zložku prostredia. Pri bežnej prevádzke a dodržiavaní bezpečnostných a prevádzkových predpisov je riziko mimoriadnych situácií s únikom nebezpečných látok vylúčené.

3.4. Vplyvy na biotopy a rastlinstvo

Areál archeoparku je situovaný na pozemkoch trvalých trávnych porastov a v etape II. aj na lesnom pozemku, kde sa predpokladá jeho vyňatie z evidencie lesnej pôdy a zmena charakteru na stavebný pozemok a ostatné zastavané plochy. Realizácia si vyžiada v minimálnom rozsahu odstránenie existujúcej nelesnej drevinnej vegetácie po okrajoch pozemkov, náletových drevín a poškodených listnatých stromov (jasene) ktoré lemujú pozemok plánovaný na využitie v II. etape. Plocha plánovaného parkoviska ako aj areál budúceho parku je lemovaný po okrajoch smrekovým porastom, ktorý bude nutné regulovať výrubom podľa potreby a vzhľadom na potrebné bezpečnostné riziko na zdravie osôb a ochranu majetku. Jedná sa však rádovo o jednotlivé kusy porastov. Na výrub krovín, ktoré negatívne ovplyvňovali zdravie ihličnatých stromov ako trnka obyčajná (*Prunus spinosa*), hloh jednosemenný (*Crataegus monogyna*), bolo vydané obecným úradom v Partizánskej Ľupči rozhodnutie o výrube. Trvalé odstránenie vegetačnej pokrývky bude spojené s realizáciou prípravných prác na stavbu logistických objektov. Na ostatných plochách (stavenisko, realizácia prípojok infraštruktúry) bude rastlinný kryt po ukončení výstavby obnovený. Záber biotopov sa vzťahuje na trávne porasty. Ide o intenzifikované trávnaté spoločenstvá, ktoré nemajú charakter biotopu európskeho alebo národného významu. Ide o hojne rozšírené fytoocenózy v rámci širšieho okolia Liptovskej kotliny, ich záber stavbou nebude mať významnejší dopad na ich zastúpenie v území. Hodnotnejšie spoločenstvo sa viaže na depresnú plochu pozdĺž účelovej cesty na východnom okraji lokality so zastúpením vlhkomilnejších druhov. Táto plocha sa nachádza mimo priestoru, ktorý bude dotknutý výstavbou areálu. Vodný biotop Ľupčianky bude dotknutý lokálne v mieste zaústenia kanalizácie. Dočasný záber biotopov súvisiaci s pripojením na vodné zdroje, elektrickú sieť a pod. bude možné špecifikovať po spresnení trasovania prípojok v ďalšej projektovej príprave. Ako vyplýva z hodnotení potenciálnych dopadov na kvalitu ovzdušia, vôd a pôdy, riziko ovplyvnenia rastlinného krytu v riešenom území prostredníctvom znečistenia iných zložiek prostredia možno hodnotiť celkovo ako málo významné.

3.5. Vplyvy na živočíšstvo

Realizáciou činnosti bude dotknuté predovšetkým živočíšstvo biotopu lúk a pasienkov. Priamy dopad na živočíchy sa očakáva pri zemných prácach v súvislosti s výstavbou logistických budov a budov vo fáze II. Nemožno vylúčiť, že dôjde k likvidácii zemných hniezd a úkrytov, prípadne aj jedincov niektorých druhov živočíchov, najmä bezstavovcov a zemných cicavcov. Vzhľadom na bohaté zastúpenie tohto typu biotopu v okolí lokality aj v širšom území, táto zmena nebude mať dopad na životné podmienky druhov, ktoré ho obývajú ani druhov, ktoré ho využívajú ako potravný biotop napr. dravé vtáky. Dočasným záberom pre zariadenia infraštruktúry bude dotknutý aj biotop krovín a nelesnej drevinnej vegetácie na okraji lokality, ktorý je vhodným stanovišťom viacerých druhov najmä vtákov, plazov, drobných cicavcov. Záseh do biotopu s ohľadom na jeho zastúpenie v riešenom území možno považovať za nevýznamný z hľadiska výskytu dotknutých druhov. Technický záseh spojený so zaústením kanalizácie do toku Ľupčianky bude lokálny a vo vzťahu k vodnému a semiakvatickému živočíšstvu zanedbateľný. Pobytové a generačné biotopy významnejších druhov ako sú napr. veľké šelmy, netopiere, vzácne druhy vtáctva a obojživelníky sú situované mimo dotknutej lokality, najmä v lesných komplexoch Nízkych Tatier a nebudú realizáciou zámeru dotknuté. Podmienky prechodného napr. potravného pobytu významných druhov sa v dotknutom území výraznejšie nezmenia, najmä s ohľadom na zachovanie štruktúry krajiny v širšom okolí a súčasný stupeň urbanizácie a rušivých vplyvov. Zastavaním plôch na lokalite komplexu nedôjde k prerušeniu migračných trás suchozemských stavovcov, vhodné koridory lokálnej migrácie, ktorá v súčasnosti prebieha v území, ako sú napr. ekotóny, okraje lesa a porasty pozdĺž toku, ostanú zachované. Nedôjde k vzniku bariéry v toku Ľupčianky ani jej prítoku, migrácia rýb aj druhov viazaných na tok (vydra riečna, vtáky) nebude narušená. Migračné trasy obojživelníkov nie sú v dotknutom priestore evidované. V lokalite výstavby už v súčasnosti pôsobí určitý rozsah rušivých vplyvov najmä v súvislosti s poľnohospodárskou výrobou a dopravou na ceste smerom na Magurku. Pôsobenie na živočíšstvo bude lokálne viazané na vlastný priestor staveniska a komplexu, následkom môže byť dočasný ústup živočíchov z blízkosti intenzívneho zdroja rušivých vplyvov bez dopadu na trvalý výskyt v území. S ohľadom na predpokladaný výskyt bežných a málo citlivých druhov sa jedná celkovo o nevýznamný vplyv. Ako vyplýva z predchádzajúcich hodnotení príprava, realizácia aj prevádzka môže byť riziková z hľadiska znečistenia vody, pôdy a rastlinného krytu len v prípade mimoriadnych havarijných situácií,

ktoré majú charakter potenciálneho rizika a je možno im účinne predchádzať. Ohrozenie životných podmienok živočíšstva v dotknutom priestore znečistením nebezpečnými látkami je pri bežnej prevádzke a dodržaní technologických postupov vylúčené. Trvalé zhoršenie kvality vody a jej fyzikálnych vlastností sa nepredpokladá.

3.6. Vplyvy na štruktúru a scenériu krajiny

Realizáciou zámeru dôjde k zmene krajinej štruktúry v rámci dotknutého priestoru premenou trvalých trávnych porastov na zastavané a spevnené plochy. Realizáciou bude dotknutá druhotná krajinná štruktúra, ktorá vykazuje pomerne vysoký stupeň stability - sekundárne trávne porasty, pričom v širšom okolí ostane táto štruktúra zachovaná na veľkých plochách. Ďalšie stabilné štruktúry v území (lesy, krovitá a nelesná vegetácia, brehové porasty) nebudú dotknuté vôbec alebo len dočasne a lokálne pri realizácii prípojok areálu, takže k relevantnému oslabeniu ekologickej stability územia nedôjde. Lokalita sa nachádza mimo prvkov územného systému ekologickej stability vyčlenených v rámci územia. Priamy technický zásah je obmedzený na zaústenie kanalizácie prečistených vôd z areálu, čo má len lokálny dopad na prirodzený charakter koryta. Nedôjde k prehradeniu toku ani iným zásahom, ktoré by obmedzili jeho funkčnosť migračného koridoru pre ryby resp. vydrú riečnu. Zásah do brehových porastov bude len lokálny v mieste dočasného záberu pre stavbu kanalizácie, likvidácia porastu nie je potrebná. Oslabenie funkcií biokoridoru realizáciou a prevádzkou činnosti sa neočakáva. Z hľadiska scenérie a vizuálneho dopadu sa zmena krajinej štruktúry prejaví len lokálne umiestneným nových architektonických prvkov – scénické stavby, logistické budovy. Z pohľadu obce a prichádzajúcich návštevníkov po ceste smerom na Magurku budú objekty opticky izolované drevinou vegetáciou na južnom okraji lokality, ktorá nebude realizáciou dotknutá. Hodnotné scenérie Nízkyh Tatier a Chočských vrchov ostanú zachované.

3.7. Vplyvy na kultúrne pamiatky

Priamo na dotknutej lokalite ani v bezprostrednej blízkosti sa nenachádzajú žiadne kultúrne pamiatky. Ohrozenie pamiatok v zastavanom území obce a v širšom území realizáciou zámeru je vylúčené.

3.8. Vplyvy na socio-ekonomické aktivity

Archeopark Liptovia je projektom mimoriadneho spoločenského významu. Jeho zmyslom je atraktívnym spôsobom prezentovať kultúrne a historické dedičstvo národa a jeho význam ďaleko presahuje hranice regiónu aj Slovenska. Očakávame pozitívny vplyv na širokú verejnosť, ktorá sa môže realizovať v rôznych pohybových, vzdelávacích a realizačných aktivitách. Očakávame zvýšený a podstatný záujem o lokalitu aj obec Partizánsku Ľupču. Celý projekt má všeobecno-prospešný charakter pre všetky vekové a záujmové kategórie záujemcov. Jeho úspešná realizácia prispieva k rozvoju cestovného ruchu, vzdelania, rozvoju zručností aj sociálnych kompetencií, posilňovaniu interakcií medzi ľuďmi ako aj medzi človekom a jeho environmentálnym prostredím. Realizácia bude spojená s posilnením ekonomiky v obci aj regióne, rozvojom trvalej aj dočasnej zamestnanosti, dopravných a servisných služieb.

Z hľadiska cestovného ruchu bude realizácia zámeru prínosom pre rozvoj dotknutej obce aj regiónu. Očakáva sa prínos v hospodárskej aj sociálnej oblasti, predpokladaný počet návštevníkov po dobudovaní celkového areálu v horizonte 5-10 rokov sa očakáva na úrovni cca 60.000 ročne. Z hľadiska dopravy nedôjde k obmedzeniu ani zmenám súčasného systému. Dopravná infraštruktúra bude dobudovaná o prístup k areálu a plochy statickej dopravy. Predpokladá sa zvýšená záťaž na existujúcej cestnej komunikácii, ktorá prechádza cez Partizánsku Ľupču aj vzhľadom na pripravovaný areál wellness Atladia. Poľnohospodárska výroba v území bude iba minimálne dotknutá záberom trvalých trávnych porastov, ktoré sú využívané ako pasienky hovädzieho dobytká a kosné lúky. Vzhľadom na výmeru poľnohospodárskych pozemkov v širšom bude dopad na živočíšnu výrobu málo významný. Záber lesného pozemku v plánovanej etape II. je bezvýznamný, nakoľko na tejto parcele sa v minulosti nachádzala lesná škôlka a v súčasnosti už táto plocha neplní pôvodnú úlohu. Jej záberom nedôjde ani k odlesneniu, nakoľko pozemok má charakter trávnej plochy. Realizáciou zámeru nebudú obmedzené ani iné hospodárske odvetvia (priemysel, energetika).

4. Hodnotenie zdravotných rizík

Navrhovaná činnosť je situovaná mimo obývaných častí obce, takže priame dopady realizácie výstavby archeoparku na miestne obyvateľstvo sú vylúčené. Vzhľadom na predpokladanú intenzitu pohybu motorových vozidiel a ľudí môže dôjsť k dočasnému ovplyvneniu pohody života bez dopadu na zdravotný stav.

Prevádzka archeoparku nebude mať nepriaznivý vplyv na zdravie obyvateľov obce. Tí budú dotknutí len prevádzkovou dopravou cez obec Partizánska Ľupča. V menšej miere budú dotknutí trvalí a prechodní obyvatelia v trase cesty na Magurku a Liptovskú Osadu. Ťažisko dopravnej záťaže bude v hlavných turistických sezónach, vzhľadom na predpokladanú dennú návštevnosť areálu bude intenzita dopravy rozložená priebežne počas dňa s maximom v ranných a poobedných hodinách. Zdravotné riziká vyplývajúce z prevádzky zariadení komplexu vo vzťahu k zamestnancom a návštevníkom areálu budú limitované dodržiavaním bezpečnostných a prevádzkových predpisov. To isté platí aj vo vzťahu k osobám, ktoré budú zabezpečovať stavebné práce.

5. Údaje o predpokladaných vplyvoch navrhovanej činnosti na chránené územia

Navrhovaná činnosť je situovaná v území s druhým stupňom ochrany, v ochrannom pásme Národného parku Nízke Tatry. Jeho súčasťou je aj dotknutá obec Partizánska Ľupča vrátane pôsobiacich vplyvov urbanizácie a ľudských aktivít na prírodné prostredie. Lokality výstavby sa nachádzajú mimo území európskeho významu, chránených vtáčích území a vyhlásených aj navrhovaných maloplošných chránených území. Záberom trvalých trávnych porastov a dočasným zásahom do nelesnej drevinnej vegetácie nedôjde k významnejšej zmene štruktúry krajiny ochranného pásma ani k oslabeniu jej stabilizačných funkcií, ani k ovplyvneniu významných biotopov a druhov. Nepredpokladá sa, že by tieto zmeny mohli viesť k obmedzeniu funkcie ochranného pásma ako nárazníkovej zóny pre jadro národného parku alebo jeho biologickej a ekologickej funkcie ako územia so zvýšeným stupňom ochrany. Lokality činnosti nezasahujú do chránenej vodohospodárskej oblasti ani ochranných pásiem vodárenských zdrojov ani zdrojov liečivých a minerálnych vôd.

6. Posúdenie očakávaných vplyvov z hľadiska ich významnosti a časového priebehu pôsobenia.

Navrhovaná činnosť pozostáva z dvoch etáp. Prvá etapa predstavuje realizáciu výstavby jednoduchých scénických stavieb, prútených ohrad, políček a ohrad pre zvieratá, ako aj logistických objektov. Ide o časovo ohraničené obdobie prác a činností (spravidla iba v klimaticky vhodnom období jar - jeseň, ktoré budú mať rôzny rozsah dopadu a vplyv na prostredie. Vo vzťahu k obyvateľom sa budú prejavovať len vplyvy pôsobiace v línii prístupovej cesty prechádzajúcej dotknutou obcou. Realizácia prvej etapy by mala byť ukončená v letných mesiacoch roku 2017, v prípade výstavby logistických budov treba s rezervou počítať do roku 2019. K najvýznamnejším dopadom v tomto období patria terénne úpravy, emisná a hluková záťaž, záber trvalých trávnych porastov. Drevinná vegetácia bude dotknutá v minimálnom rozsahu dočasným záberom, vodný tok len lokálne bez dopadu na jeho prirodzený charakter. Významné biotopy a druhy nebudú ovplyvnené. Po ukončení výstavby dôjde k zásadnému poklesu intenzity vplyvov. Ich pôsobenie bude celoročné s ťažiskom v hlavných turistických sezónach. Použité technológie a zariadenia obmedzujú riziko poškodenia alebo ohrozenia zložiek životného prostredia počas prevádzky na minimum. Riziko havarijných stavov, ktoré by mohli ovplyvniť kvalitu vody v recipiente (Ľupčianka) je pri bežnej prevádzke zanedbateľné. Medzi najvýznamnejšie prevádzkové dopady patrí záťaž na prístupovej ceste.

7. Predpokladané vplyvy presahujúce štátne hranice

Realizácia zámeru nepredpokladá vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice.

8. Vyvolané súvislosti, ktoré môžu vplyvy spôsobiť s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území

Neočakávajú sa žiadne vyvolané súvislosti nad rámec tých, ktoré sú riešené v predchádzajúcich častiach zámeru.

9. Ďalšie možné riziká spojené s realizáciou navrhovanej činnosti

S realizáciou činnosti sú spojené aj riziká havarijného resp. katastrofického charakteru. Môže k nim dôjsť v dôsledku rizikových situácií spôsobených konfliktom, sabotážou, haváriou (zlyhanie zariadení alebo ľudského faktora) alebo extrémnym pôsobením prírodných síl (vietor, sneh, mráz, prívalová voda), čo môže mať za následok škody na životnom prostredí, na majetku ale aj poškodenie zdravia alebo smrť. Štatisticky sa jedná o málo pravdepodobné situácie, ktoré je možné minimalizovať dodržiavaním všeobecne platných právnych predpisov a prevádzkových a bezpečnostných predpisov počas realizácie areálu aj počas prevádzky parku.

10. Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov jednotlivých variantov navrhovanej činnosti na životné prostredie

Pri realizácii prípravných a stavebných prác sa odporúča:

- zabezpečiť vhodnú organizáciu výstavby a pracovnej disciplíny za účelom zvýšenia efektivity prác a skrátenia obdobia pôsobenia vplyvov výstavby
- zabezpečiť presné vymedzenie stavenísk a pracovných pásov pre pokládku sietí za účelom vylúčenia dopadov stavebných prác mimo určených priestorov
- zabezpečiť vyhovujúci technický stav mechanizmov a vozidiel a jeho kontrolu za účelom zníženia hlučnosti, emisií a rizika úniku ropných látok
- dopravu v čase prípravy územia a výstavby organizovať po sieti existujúcich účelových komunikácií, minimalizovať pohyb ťažkej techniky po teréne
- vylúčiť dopravu a stavebné práce v období zrážok aj v období po výdatnejších alebo dlhotrvajúcich zrážkach
- minimalizovať dobu zemných prác a odkrytých plôch najmä v období zvýšenej veternosti a zrážok
- pri terénnych úpravách, manipulácii s výkopovou zeminou a jej prepravou zabezpečiť opatrenia proti prenosu invázných druhov do prírodného prostredia
- zabezpečiť čistenie vozidiel pred výjazdom na verejné komunikácie
- minimalizovať produkciu stavebných odpadov počas výstavby, zabezpečiť ich vhodné skladovanie (kontajnery), priebežný odvoz a likvidáciu v zmysle platných právnych predpisov
- pri prácach v blízkosti vodného toku minimalizovať pohyb techniky a vozidiel a dôsledne rešpektovať opatrenia na zníženie rizika znečistenia vôd nebezpečnými látkami a splachmi zeminy
- nevyhnutný výrub drevín realizovať mimo vegetačného obdobia
- pri dočasných záberoch pre pokládku líniových stavieb zabezpečiť odobratie trávnych drnov a bioaktívnej vrstvy zeminy za účelom spätnej obnovy
- po ukončení stavby zabezpečiť terénne úpravy a protierózne opatrenia s dôrazom na urýchlené zastabilizovanie odkrytých a narušených plôch zatrávením a výsadbou spevňujúcej zelene

Pre obdobie prevádzky sa odporúča:

- zabezpečiť spracovanie a dodržiavanie prevádzkových a bezpečnostných predpisov a pravidelnú kontrolu a údržbu zariadení za účelom vylúčenia zdravotných rizík a poškodenia zložiek životného prostredia prevádzkou zariadení
- zabezpečiť separáciu druhotne využiteľných surovín v prevádzke archeoparku za účelom zníženia produkcie odpadu
- zabezpečiť pravidelné kosenie trávnych porastov a údržbu drevín v priestoroch areálu za účelom vylúčenia prieniku ruderalných a invázných druhov

11. Posúdenie očakávaného vývoja územia, ak by sa navrhovaná činnosť nerealizovala

Nulový variant predpokladá zachovanie súčasného stavu a tendencií vývoja v dotknutom priestore. V nulovom variante nebude realizovaný projekt archeoparku. Navrhovaná činnosť je situovaná v jednom z najvýznamnejších regiónov cestovného ruchu na Slovensku, v obci v podhorí Nízkych Tatier, ktorá má značný potenciál z hľadiska ďalšieho rozvoja pre cestovný ruch. Vyplýva to aj z návrhov územného plánu VÚC Žilinského kraja a strategických dokumentov v oblasti cestovného ruchu. Zachovanie súčasného využívania lokality pre poľnohospodársku výrobu predstavuje pre obec výraznú stratu reálnych možností ekonomického zhodnotenia rekreačného potenciálu vyplývajúceho z umiestnenia v atraktívnom prostredí a z vysokej pridanej hodnoty celého projektu v oblasti prezentácie kultúrneho dedičstva, rozvoja turistického ruchu a šírenia dobrého mena doma aj v zahraničí.

12. Posúdenie súladu navrhovanej činnosti s platnou územno-plánovacou dokumentáciou a ďalšími relevantnými strategickými dokumentmi

Na úrovni veľkého územného celku (VÚC) rieši rozvoj dotknutého územia územný plán VÚC Žilinského kraja a jeho doplnky a zmeny. Systémové riešenia v oblasti rozvoja kraja poskytujú nasledovné strategické dokumenty

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja pre roky 2014-2020
- Program rozvoja vidieka 2014 – 2020
- Program cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Poľsko - Slovensko 2014-2020
- Program cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Česká republika - Slovensko 2014-2020
- Partnerská dohoda SR na roky 2014 – 2020
- Národná stratégia regionálneho rozvoja Slovenskej republiky

- Integrovaný regionálny operačný program 2014 - 2020 (IROP)
- Východiska stratégie rozvoja kultúry a kreatívneho priemyslu v Slovenskej republike
- Integrovaná stratégia rozvoja územia Stredný Liptov (plán vzniku Miestnej akčnej skupiny Stredný Liptov)

Významným plánovaným projektom v bezprostrednej blízkosti archeoparku je wellness areál Atladia, ktorý reprezentuje celoročne využívaný turisticko-rekreačný areál s využitím zdrojov geotermálnej energie. Pre tento areál bolo už vydané stavebné povolenie a momentálne sa čaká na vstup strategického investora. Komplex služieb a ponuka ktorá vznikne spojením týchto dvoch projektov poskytuje mimoriadne významný priestor na extenzívne využitie tejto lokality pre potreby turistického ruchu a rozvoja celého rekreačného územia. Územný plán pre wellness Atladia ráta už v procese schvaľovania s využitím predmetných pozemkov na rekreačné účely. V prípade realizácie oboch areálov sa tieto budú vhodne synergicky dopĺňať. V súčasnosti je v platnosti od roku 2012 nový územný plán obce Partizánska Ľupča (spracovateľ Ing. arch. Nosková, a Ing. Arch. Fajčík, Liptovský Mikuláš, 2012). V súlade so záväznou časťou územného plánu veľkého územného celku Žilinského kraja je v **kapitole 3.1.** deklarovaný zámer :vytvoriť nadregionálny, regionálny a miestny funkčno - priestorový subsystém turistiky, rekreácie a cestovného ruchu v súlade s prírodnými a civilizačnými danosťami kraja, ktorý zabezpečí každodennú a víkendovú rekreáciu obyvateľov kraja, hlavne z miest a ktorý vytvorí optimálnu ponuku pre domácu a zahraničnú turistiku, prednostne kúpeľnú, poznávaciu, športovú a relaxačnú, podporovať diferencované regionálne možnosti využitia rekreácie, turistiky a cestovného ruchu na zlepšenie hospodárskej stability a zamestnanosti, najmä na Kysuciach, Orave a v Turci, na upevňovanie zdravia a rekondíciu obyvateľstva, predovšetkým v mestách Žilina, Ružomberok, Martin a Liptovský Mikuláš a na zachovanie a využitie kultúrneho dedičstva vo všetkých okresoch kraja.. **a v kapitole 3.5...** pre všetky mestá v kraji dobudovať jestvujúce a založiť nové prímestské rekreačné zóny, s rekreačnými lesmi a vybavenosťou pre pohybové a relaxačné aktivity; sledovať pri tom potrebu znížiť tlak na najatraktívnejšie turistické a kúpeľné centrá, ako je Vrátna dolina a Rajecké Teplice pri Žiline, Martinské hole pri Martine, Malinô Brdo pri Ružomberku a Demänovská dolina pri Liptovskom Mikuláši.

13. Ďalší postup hodnotenia vplyvov s uvedením najzávažnejších okruhov problémov

V zmysle zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov je realizácia akcie navrhovaná ako nová činnosť. V zmysle prílohy č. 8 zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov je navrhovaná činnosť zaradená nasledovne:

- kap. č. 14 Účelové zariadenia pre šport, rekreáciu a cestovný ruch, položka č. 4. Tematické parky v časti B – zisťovacie konanie (bez limitu)
 - kap. č. 14 Športové a rekreačné areály vrátane trvalých kempingov a karavánových miest neuvedené v položkách č. 1–4 v časti B – zisťovacie konanie (mimo zastavaného územia od 5 000 m²)
- Predmetom zámeru bolo poskytnúť primárne informácie o charaktere a rozsahu navrhovanej činnosti a jej predpokladaných dopadoch v etape realizácie I. a II. etape výstavby archeoparku a jeho využitia pre rekreačné účely. V príslušných častiach zámeru sú uvedené predpokladané nároky činnosti na vstupy aj očakávané výstupy a s tým súvisiace hodnotenia dopadu činnosti archeoparku a jeho prevádzky na jednotlivé zložky prostredia a zdravie ľudí. Posúdenie bolo vykonané v štádiu súčasného poznania lokality činnosti a súčasného stavu rozpracovanosti jednotlivých stupňov realizácie. Na základe vykonaných zistení sa v ďalšom stupni posudzovania odporúča venovať pozornosť najmä nasledovným okruhom:
- podrobnejšie zhodnotiť očakávaný prínos prevádzkovej dopravy do areálu k dopravnej záťaži na ceste 3. triedy prechádzajúcej obcou Partizánska Ľupča
 - dopracovať riešenie navštevania vlastnej hlbinej studne na zásobovanie pitnou vodou .
 - vypracovať celkové a konečné riešenie využitia celého areálu budúceho archeoparku, ktorý aj predpokladanými plochami pre zvieratá bude mať rozlohu cca 5,5 ha.

Za predpokladu doriešenia uvedených okruhov problémov prípadne ďalších, ktoré vyplývajú z ďalšieho priebehu posudzovania, a rešpektovaní predbežne navrhnutých opatrení na zmiernenie dopadov navrhovanej činnosti na životné prostredie možno považovať navrhovanú činnosť za environmentálne prijateľnú.

V. Porovnanie variantov navrhovanej činnosti a návrh optimálneho variantu

Navrhovaná činnosť je riešená v jednom realizačnom variante, v dvoch etapách. Na základe toho je predmetom posúdenia jeden realizačný variant a nulový variant. Ako vyplýva z hodnotenia nulového variantu, tento predpokladá, že obec Partizánska Ľupča sa bude naďalej vyvíjať ako vidiecke sídlo s prevažujúcou funkciou obytnou a poľnohospodárskou napriek tomu, že svojou polohou v Liptovskom regióne na podhorí Nízkyh Tatier má značný potenciál uplatniť sa ako obec s ťažiskovým zameraním na cestovný ruch. Realizačný variant prináša do katastra obce aktivitu, ktorá môže naštartovať rozvoj rekreačnej funkcie s významným dopadom na miestne podnikateľské prostredie a zamestnanosť. Význam projektu bezpochyby presahuje hranice regiónu aj hranice Slovenska a výraznou mierou sa podieľa na zviditeľňovaní v rámci európskych krajín. Z hľadiska vplyvov na životné prostredie v nulovom variante sa budú uplatňovať súčasné dopady intenzívnej poľnohospodárskej činnosti, dopravy na ceste Partizánska Ľupča – Magurka a extenzívnych foriem cestovného ruchu v okolí (rekreačná oblasť Magurka). V porovnaní s tým bude realizácia navrhovanej činnosti spojená s vyšším rozsahom vplyvov, ktoré sú predmetom dielčích hodnotení a zhrnutia v príslušných častiach tohto zámeru. Ide o vplyvy málo, krátkodobé, pôsobiace v obmedzenom časovom úseku bez predpokladu trvalých dôsledkov na jednotlivých zložkách prostredia, štruktúre a stabilite krajiny alebo zdravia ľudí.

Obdobie prevádzky archeoparku bude spojené celkovo s nevýznamnou prípadne málo významnou úrovňou trvalo pôsobiacich vplyvov, potenciálne znečistenie prostredia bude mať len charakter potenciálneho rizika, pri bežnej prevádzke nehrozí. Predbežne možno posudzovať potenciálne nepriaznivé vplyvy a riziká navrhovanej činnosti ako neprevyšujúce očakávané prínosy a pozitívne dopady. **V porovnaní s nulovým variantom možno realizačný variant v tomto štádiu posudzovania odporúčať ako optimálny za predpokladu, že v ďalšom stupni hodnotenia budú skutočnosti uvedené v predchádzajúcej kapitole odporúčaní na ďalší postup hodnotenia preverené a posúdené ako environmentálne prijateľné.**

VI. Mapová a iná obrazová dokumentácia

Textové prílohy

- Rozhodnutie Obce Partizánska Ľupča zo dňa 8.7.2015 o povolení umiestnenia scénických stavieb pre spoločnosť ArcheológiaSk s.r.o.
- Rozhodnutie zo dňa 8.7.2015 o povolení na výrub stromov v budúcom areáli pre spoločnosť ArcheológiaSk s.r.o.
- Nájomná zmluva medzi spoločnosťou Atladia a.s. a Archeológia SK s.r.o. zo dňa 24.7.2015

Grafické a mapové prílohy

- Vizualizácie jednotlivých scénických stavieb
- Geometrický plán dotknutého územia
- Výkaz geometrického plánu - parcely
- Situácia areálu archeoparku
- Situácia I. etapy – M 1:2000
- Celková situácia s plánovaným wellness Atladia v susedstve archeoparku, M 1:2000
- Koncepcia rozmiestnenia stavieb I. etapy
- Katalóg scénických stavieb

VII. Doplňujúce informácie k zámeru

1. Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer a zoznam hlavných použitých materiálov

Zoznam použitých podkladov a dokumentácií

- Atladia wellness areál. Zámer podľa zákona NRSR č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Autor: Z & M consult, RNDr. Mária Zuskinová. Vypracované v júni 2011

- Štúdiá Archeoparku, Ing. Peter Mareta, Mareta projekt Dolný Kubín
- Správa o stave životného prostredia Žilinského kraja k roku 2002, Slovenská agentúra životného prostredia Banská Bystrica, Centrum zložiek životného prostredia Žilina, 2004
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja pre roky 2014-2020
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Liptovský Mikuláš ako centra regiónu Liptova do roku 2013 s výhľadom do roku 2020
- Zmeny a doplnky č.1 územného plánu obce Partizánska Ľupča, august 2012
- Pivarčí, M., Kropitz, P., 2005: Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja, Zmeny a a doplnky, Sprievodná správa
- Toman, R., 2008: Územný plán veľkého územného celku Žilinského kraja, Zmeny a doplnky č. 3, Sprievodná správa
- Stratégia rozvoja cestovného ruchu Slovenskej republiky do roku 2020, Ministerstvo hospodárstva SR.
- Regionalizácia cestovného ruchu v Slovenskej republike, Ministerstvo hospodárstva SR, odbor cestovného ruchu, 2005
- Generel nadregionálneho územného systému ekologickej stability Slovenskej republiky, Slovenská komisia pre životné prostredie Bratislava, 1992
- Projekt regionálneho územného systému ekologickej stability – dopracovanie, ÚSTEP s. r. o., Banská Bystrica, 1994
- Zákon NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov
- Nariadenie vlády SR č. 140/2002 Z. z., ktorým sa vyhlasuje Národný park Veľká Fatra
- Návrh vyhlášky MŽP SR, ktorou sa vyhlasuje chránené vtáčie územie Veľká Fatra, ŠOP SR, 2006
- Výnos MŽP SR č. 3/2004-5.1, ktorým sa vydáva národný zoznam území európskeho významu
- Zákon NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene
- a doplnení niektorých zákonov
- Vyhláška MŽP SR č. 284/2001 Z. z., ktorou sa ustanovuje Katalóg odpadov v znení vyhlášky MŽP SR č. 409/2002 Z. z.
- Slovenský národný emisný informačný systém, SHMÚ, Bratislava, 2008
- www.sopsr.sk
- www.enviroportal.sk
- www.pamiatky.sk
- www.partizanskalupca.sk

Zoznam použitej literatúry

- Danko, Š., Darolová, A., Krištín, A., 2002. Rozšírenie vtákov na Slovensku, VEDA,
- Vydavateľstvo SAV, Bratislava
- Mazúr, E., et al., 1980. Atlas Slovenskej socialistickej republiky. Slovenská akadémia vied, Slovenský úrad geodézie a kartografie, Bratislava
- Miklós, L., 2002. Atlas krajiny Slovenskej republiky. I. vyd., Bratislava: Ministerstvo životného prostredia SR; Banská Bystrica: Slovenská agentúra životného prostredia
- Maňkovská, B.1996. Geochemický atlas Slovenska, Lesná biomasa. Geologická služba Slovenskej republiky
- Stanová, V., Valachovič, M., (eds.) 2002: Katalóg biotopov Slovenska. DAPHNE – Inštitút aplikovanej ekológie, Bratislava
- Viceníková, A., Polák, P. (eds.), 2003: Európsky významné biotopy na Slovensku. ŠOP SR, Banská Bystrica

2. Ďalšie doplňujúce informácie o doterajšom postupe prípravy navrhovanej činnosti a posudzovaní jej predpokladaných vplyvov na životné prostredie

Projekt I. etapy archeoparku vypracoval Ing. Peter Mareta, Mareta Projekt Dolný Kubín. V súčasnosti sa pripravuje dokumentácia pre územné rozhodnutie, plány sietí elektrickej energie a zásobovania pitnou a úžitkovou vodou, odvádzania odpadových vôd a ČOV.

VIII. Miesto a dátum vypracovania zámeru

Dolný Kubín, február 2016

IX. Potvrdenie správnosti údajov

1. Spracovateľ zámeru

Ing. Peter Mareta, Mareta Projekt, J.Ďatliaka 1782, 02601 Dolný Kubín, 026 01

2. Potvrdenie správnosti údajov

Podpísaní Ing. Peter Mareta ako spracovateľ a PhDr. Vít'azoslav Struhár ako oprávnený zástupca navrhovateľa potvrdzujeme údaje uvedené v tomto zámere

V Dolnom Kubíne, 17.2. 2016

V Ružomberku, 17. 2. 2016

.....
Ing. Peter Mareta

.....
PhDr. Vít'azoslav Struhár